

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 68

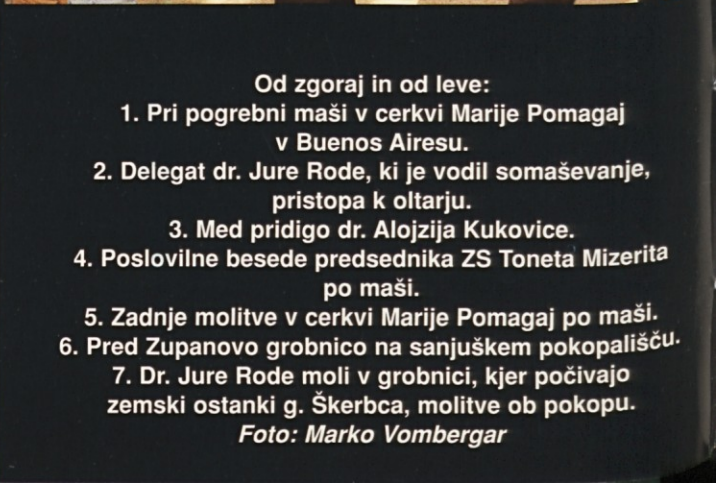

2

FEBRUAR • MAREC 2001

POGREB PRELATA JOŽETA ŠKERBCA 4. JANUARJA 2001

Od zgoraj in od leve:

1. Pri pogrebni maši v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu.
2. Delegat dr. Jure Rode, ki je vodil somaševanje, pristopa k oltarju.
3. Med pridigo dr. Alojzija Kukovice.
4. Poslovilne besede predsednika ZS Toneta Mizerita po maši.
5. Zadnje molitve v cerkvi Marije Pomagaj po maši.
6. Pred Zupanova grobnico na sanjuškem pokopališču.
7. Dr. Jure Rode moli v grobnici, kjer počivajo zemski ostanki g. Škerbca, molitve ob pokopu.

Foto: Marko Vombergar

+ Prelat Jože Škerbec

V sredo, 3. januarja 2001, je v ramoški bolnišnici San Juan de Dios umrl prelat Jože Škerbec, skoraj 32 let dušni pastir Slovencev v ramoškem okraju, več kot 25 let urednik Duhovnega življenja, po smrti prelata dr. Alojzija Starca leta 1994 pa do lanskega leta delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, od tedaj in do smrti pa vicedelegat.

Rodil se je 23. marca 1929. Doma je bil z Gornjega jezera 14, fara Stari trg pri Ložu na Notranjskem. Kot petnajstleten je zapustil svoje domače in rojstni kraj, ki je bil tedaj na tako imenovanem „osvojenem ozemlju“, in se umaknil pred partizani že 1. 1944 v Ljubljano, kjer je začel gimnazijske študije, stanoval pa v Slomškovem zavodu, ki ga je med vojno

vodil njegov daljni sorodnik dekan Matija Škrbec. Maja 1945 je nadaljeval begunsko pot skozi Avstrijo v Italijo, kjer je bil v taboriščih Monigo, Servigliano, Senigallia in Barletta. Iz tega taborišča je odšel v Argentino s transportom slovenskih beguncev, ki jih je ladja Santa Cruz izkrcala v buenosaireskem pristanišču 28. marca 1948. Naselil se je v Mendosi in bil zaposlen tri mesece v kemičnem laboratoriju, nato pa vstopil v Slovensko begunsko semenišče v San Luisu, kjer je začel bogoslovne študije. Semenišče se je pozneje preselilo v buenosairesko provinco, zato je teologijo končal v Adroguetu. Mašniško posvečenje je prejel 29. novembra 1953 v La Plati in bil inkardiniran v Ljubljansko nadškofijo.

Njegove prve duhovniške službe so bile v škofiji Lomas de Zamora. Kot kaplan je deloval v buenosaireski provinci v Doloresu in v Remedios de Escalada (1954-1959), kot župnik pa v župniji Nuestra Señora de Luján (1959-1969). Tu je popravil cerkev, dokončal farno dvorano, zgradil farno osnovno šolo in vodil priprave za gimnazijo. Skozi devet let je bil istočasno profesor verouka na različnih srednjih šolah. Vpeljal je nedeljsko mašo v bližnjem barakarskem naselju, skupaj z redovnicami Hermanas Azules odprl ljudsko kuhinjo za otroke istega naselja in jih pripravljajal za prejem prvega svetega obhajila.

Leta 1968 ga je mons. Anton Orehar povabil v Slovensko dušno pastirstvo in tako je postal marca naslednjega leta dušni pastir slovenskih rojakov v Ramos Mejiji. Rad je obiskoval bolnike in ostarele in jim nosil sveto obhajilo ob nedeljah, za prve petke v mesecu ali v bolezni. Bil je odličen katehet v sobotni slovenski šoli in se znal otrokom približati, da so ga radi poslušali tudi uporniki. Mons. Antonu Oreharju je bil na voljo, kjerkoli ga je kje potreboval, ter začel urejati nekatere rubrike v reviji Duhovno življenje. Hkrati je bil hišni duhovnik pri redovnicah v zavodu Marín v Mataderosu in v zavodu v ulici Ramón Falcón na Primera Junti.

Po letu 1973 pa do nekaj let nazaj je poleg vseh svojih obveznosti z zavzetostjo skrbel tudi za primorske rojake izpred

časa druge svetovne vojne in za tiste, ki so se jim pridružili pozneje. Dosegel je, da so v cerkvi Sv. Rafaela v Villa Devoto mogli ustoličiti podobo Marije, Svetogorske Kraljice. Zanje je imel mašo na vsako prvo nedeljo v mesecu, organiziral kulturna in družabna srečanja, na teh z njimi rad prepeval slovenske pesmi, obiskoval ostarele in bolnike ter jim pred smrtjo omogočal prejem zakramentov. V teh primerih so mnogi poklicali in sprejeli samo slovenskega duhovnika. Imel jih je res rad in bil zato tudi deležen njihove hvaležne naklonjenosti.

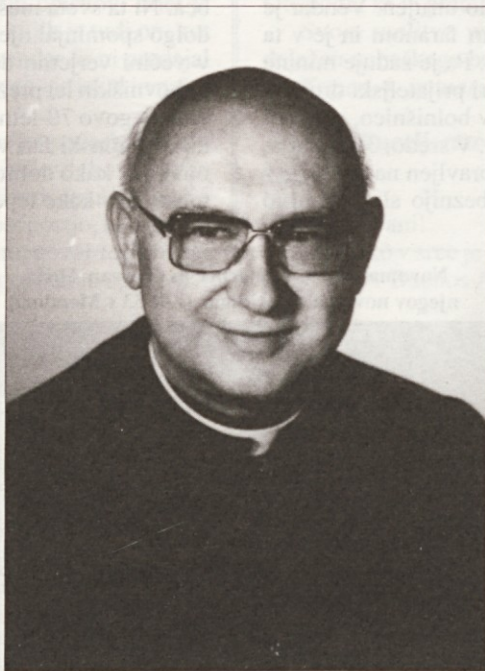
Leta 1974 je postal še urednik naše revije, ji posvečal svoje sposobnosti, vso skrb pa tudi nočne ure skozi 26 let, do svoje smrti. Ko je bil ob zadnjem obisku Slovenije leta 1999 pri škofu Metodu Pirihu, mu je škof izrazil svoje priznanje nekako v tem smislu: „Naredite vse, da bo Duhovno življenje še dolgo izhajalo! Če bi kdaj morali prenehati s čim, z revijo vztrajajte do zadnjega!“

Po smrti mons. Antona Oreharja I. 1986 je postal delegat slovenskih dušnih pastirjev prelat dr. Alojzij Starc, prelat Škerbec pa njegov namestnik. Po zgodnji smrti prelata dr. Starca leta 1994 je bilo povsem naravno, da ga je 15. decembra 1994 škof Metod Pirih predlagal za delegata, Argentinska škofovska konferenca pa 30. decembra na to mesto tudi imenovala, p. Alojzija Kukovico DJ pa za njegovega pomočnika. Leta 1996 je bil odlikovan z imenovanjem za papeškega hišnega prelata. Če se je že prej udeleževal vseh večjih prireditev naše skupnosti, ki jih ni malo, se jih je kot delegat moral še več in ne samo centralnih, ampak tudi krajevnih, pa tudi v notranjosti države. Sodeloval je tudi kot član odbora pri Zedinjeni Sloveniji,

in v Medorganizacijskem svetu, v Slomškovem domu, se udeleževal mesečnih učiteljskih sej itd. Skrbel je za Slovensko hišo in cerkev Marije Pomagaj, ki spada pod osrednje vodstvo. Službeno je bil tudi nekajkrat v Sloveniji. Naj omenimo še njegovo nagnjenost in smisel za glasbo. Njegove maše so bile slovesne in pete. V svoji sobi je delal ob klasični glasbi in prva leta redno hodil v Colon na koncerte in opere, dokler si je lahko ob nedeljah popoldne privoščil nekaj prostih uric. Ker zadnja leta zaradi preobilice obveznosti v slovenski skupnosti ni mogel več v Colon, je to odpoved zelo občutil. Zelo se je veselil pevskih talentov iz naše skupnosti, jih pokroviteljsko spremljal v njih razvoju na težki poti in jih srečen, ko so se uveljavili in postali znani in priznani v umetniškem svetu.

++

Vsa leta, odkar je bil dušni pastir v Ramos Mejiji, je imel vsako nedeljo ali praznik, na prve petke in ob drugih priložnostih v Slomškovem domu „slovensko“ mašo, ne da bi zaradi bolezni kdaj manjkala. Tudi zadnjih pet let ne, ko je poleg vsega drugega nosil še težo delegatstva in ko že ni bil več pri

najboljšem zdravju. Ko pa je v nedeljo, 8. oktobra, maševal v Slomškovem domu, kjer so imeli ramoški prvoobhajanci ponovitev slovesnosti prvega obhajila, se je počutil tako slabo, da se je bal, da ne bo zdržal do konca maše. In res je bila to zadnja njegova maša v Slomškovem domu. Naslednje dni so se pojavili znaki težke bolezni, da se je moral internirati in podvreči dolgim zdravniškim preiskavam. Ramoški rojaki in od drugod so zaslutili, da je prelat Jože Škerbec v resni nevarnosti, zato so organizirali molitveno pomoč, da bi mu Bog vrnil zdravje, če je taka njegova sveta volja. Zdravniki so namreč ugotovili raka v prebavnih organih. V soboto, 25. novembra, je šel na operacijo želodca in se po nekaj dneh vrnil domov na okrevanje. Na sveti večer, v nedeljo, 24. decembra, se je še udeležil slovenske polnočnice, ki jo je imel delegat dr. Jure Rode v cerkvi Marije Pomagaj. Posebej je pozdravil prelata Škerbca, ki je sedel v prvi vrsti med verniki. Po maši so ga ljudje pozdravljali in mu voščili za praznike. Kar ni se mogel ločiti od njih, čeprav je bil že zelo utrujen. Vendar je nameraval za novo leto maševati svojim faranom in je v ta namen že pripravljaj osnutek za pridigo. Pa je zadnje minute silvestrovega večera, ki ga je preživel pri prijateljski družini, bruhal kri in omedlel. Odpeljali so ga v bolnišnico, a zaradi notranjih krvlavljenj ni bilo več pomoči. V sredo, 3. januarja, popoldne je po nekaj urah umiranja pripravljen na srečanje z Gospodom, ki mu je v življenju z ljubeznijo služil, mirno zaspal.

Če je že njegova bolezen globoko jeknila v slovenski skupnosti v Argentini, je še toliko bolj njegova smrt. Truplo prelata Jožeta Škerbca so prepeljali še istega dne v Slovensko hišo, kjer je ležal na mrtvaškem odru v cerkvi Marije Pomagaj. Rojaki iz vseh področij Buenos Airesa in okolice so ga prihajali kropit še isti večer, med njimi mladi, ki so ob krsti molili in peli. Poslavljanje od nepozabnega prelata Jožeta Škerbca se je nepretrgoma nadaljevalo od zgodnjega jutra naslednjega dne, zopet tudi številni mladi ter mlade družine z otroki, vse do pogrebne maše ob 14. uri. S prelatom dr. Juretom Rodetom je somaševalo trinajst slovenskih duhovnikov: p. dr. Alojzij Kukovica DJ, prelat dr. Mirko Gogala, prelat Jože Guštin, Janez Petek CM, superior Jaka Barle CM, inšpektor tukajšnje salezijanske province Jože Repovž, Tone Bidovec, Anton Pintarič, Matija Borštnar, Danijel Vrečar SDB, Janez Pintar, Janez Cerar CM in France Burja OFM. Pridigal je p. Alojzij Kukovica, čigar poslovilne besede objavljamo posebej, ljudsko petje pa je spremljala na orglah Anka Savelli Gaser. Maše sta se udeležila tudi pokojnikova nečaka Lado in dr. Franci Mule iz Mendoze, poleg množice

rojakov, ki se je prišla posloviti od pokojnega dušnega pastirja kljub delovnemu času in neznosni poletni vročini. Po maši je dr. Rode prebral sožalja, ki so prispela: od ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta, buenosaireskega nadškofa mons. Jorge Maria Bergoglia DJ, skupnosti iz Miramara in misijonarja Petra Opeke, ki se je nahajal trenutno tam, iz Mendoze in druge. Predno se je po maši razvil spreod avtomobilov na sanjuško pokopališče h grobnici družine Zupan, kjer že nekaj let počivajo tudi zemski ostanki prelata dr. Alojzija Starca, so se predstavniki ustanov ter društev, drugi pa v imenu osebnih prijateljev in mladine kar v cerkvi poslovili od dragega duhovnika.

Pridiga dr. Alojzija Kukovice DJ pri pogrebni maši

Dragi v Gospodu!

Poslavljam se od našega dragega duhovnika Jožeta Škerbca. Ni ta sveta maša najbolj primerna priložnost, da bi se na dolgo spominjal njegove življenjske poti, tudi zato ne, ker jo v večini verjetno dosti dobro poznate, saj je večino svojih duhovniških let preživel med vami. Pred kratkim smo praznovali njegovo 70-letnico. Prva svoja duhovniška leta je deloval na argentinski fari v škofiji Lomas de Zamora. Večkrat mi je omenjal, kako dobro se je počutil na tistem prvem pastirskem mestu in v kako lepem spominu je ohranjal svoje duhovniške sobrate iz tistih let.

Potem pa je videl, da je potreben v slovenskem dušnem pastirstvu. Na prošnjo mons. Oreharja se je od tedaj naprej pa do smrti posvetil Slovincem. Njegova glavna pastoralna postojanka je bila Ramos Mejía, kjer je deloval dolgih 32 let. Istočasno pa je opravljal seveda tudi druga važna dela. Morda najvažnejše med temi je bilo urejanje in izdajanje Duhovnega življenja.

V kratkih besedah se ne da niti približno opisati njegovega velikega dela za duhovni blagor njemu izročeni vernikov in celotne slovenske skupnosti. Ves čas je bil zvest in lojalen sodelavec dveh delegatov dušnega pastirstva, mons. Oreharja in mons. Starca. Ko je ta zadnji umrl, so ga slovenski škofje prosili, da bi on prevzel službo delegata, kar je z veseljem in s pripravljenostjo storil in to službo tudi izredno zvesto opravljal skozi več kot pet let. Po petih letih je pa rad pristal na to, da tudi novemu delegatu stoji ob strani s svojimi izkušnjami in delom.

Kaj naj rečemo o njem kot duhovniku? Vsi smo ga poznali kot vnetega, izredno delavnega in pobožnega duhovnika in dušnega pastirja. Ne pretiravam, sami ste ga poznali, saj je dolga

Novomašnik Jože Škerbec in dr. Ivan Ahčin, njegov novomašni pridigar (l. 1953 v Mendozi)

leta živel in deloval med nami. Bil je resnično dober duhovnik in vnet dušni pastir. Posebej občudovanja vredne na njegovi duhovniški osebnosti so bile nekatere poteze. Sam sem na njem najbolj občudoval njegov duhovniški ogenj. Bil je neustrahov in v delu za duhovni blagor svojih vernikov. Skrbno je pripravljaval svoje pridige in govore, kar ga je veliko stalo. Z velikim veseljem in duhovniško odgovornostjo je delil zakramente. Posebno ljubezen je kazal do bolnikov, ostarelih in umirajočih. Noben trud in napor mu nista bila odveč, ko je šlo za obiske bolnikov po bolnišnicah ali družinah. In če ni mogel sam vsemu biti kos, je poskrbel, da mu je kak duhovnik priskočil na pomoč. Posebej rad je imel tudi otroke. Pogosto mi je omenjal, kako dobro se počuti pri sobotni katehezi otrok. Otrokom se je takorekoč naredil otrok, da bi v mladih srcih prebudil ljubezen do Kristusa.

Zelo rad je imel svoje farane in vesel je bil, ko je videl, da tudi oni njega cenijo in ljubijo. Vesel in hvaležen je pripovedoval, kako se veseli nedeljskih družinskih obiskov. Imel je občutljivo, pesniško dušo. Ob neuspehih, ki jih je tudi on, kot vsak duhovnik doživljal, je veliko trpel, vendar se ni predajal malodušnosti. V molitvi - bil je velik molivec - je iskal in našel tolažbe in moči za naprej.

Veliko delo, ki si ga je nalagal, mu je počasi rahljalo njegovo zdravje, nikdar pa mu ni zmanjkalo duhovniškega optimizma, ki ga je hranil v močni veri in živem upanju v božjo dobroto. Zadnja leta je veliko trpel za nespečnostjo, ki je kar ni mogel premagati. Živčni sistem ni več zmagoval tolikšnega napora. Pa je tudi to trpljenje, kot vse drugo, vdano sprejemal iz božje roke. Končno so mu moči omagale. Bog ga je poklical k sebi, da mu dā plačilo za njegovo zvesto delo.

Včeraj je naš dobri gospod Škerbec prestopil prag večnosti. Srečal se je z Jezusom, Sodnikom, da, a predvsem z dobrim Pastirjem, kateremu je tako zvesto služil vse življenje. Trdno upamo, da ga je, kot v evangelijski priliki o zvestem služabniku, povabil v svoje kraljestvo sreče in miru, zakaj „v malem si bil zvest, čez veliko te bom postavil. Vstopi v kraljestvo mojega Očeta, ki ti je pripravljeno od začetka sveta.“

Dragi gospod Jože, mi te ne bomo pozabili, v večnem veselju pa tudi ti ne pozabi nas, svojih prijateljev na zemlji, ki še naprej potrebujemo tvoje pomoči. Amen.

PREJETA SOŽALJA

Škof Alojz Uran,
odgovoren za pastoralo Slo-
vencev po svetu

Vsem dragim slovenskim rojakom v Argentini izrekamo iskreno sočutje ob smrti prelata Jožeta Škerbca, večletnega delegata za Slovence v Južni Ameriki,

urednika Duhovnega življenja in skrbnega dušnega pastirja. Cerkev v domovini, posebej še ljubljanska nadškofija in Rafaelova družba za Slovence po svetu, deli bolečino z vsemi vami in prosi za pokojnega prelata Jožeta Škerbca Božjega usmiljenja. Naj mu dobri Bog za vse njegovo požrtvovalno duhovniško delo povrne z večnimi darovi.

Ljubljana, 4.1.2001

Msgr. Metod Pirih, koprski škof

Spoštovani!

Ob smrti msgr. Jožeta Škerbca izražam Vam, vsem duhovnikom in vernikom globoko sožalje. Naj mu novorojeni Odrašenik sveta obilno poplača vse, kar je dobrega storil kot urednik Duhovnega življenja, kot goreč dušni pastir in kot delegat za slovensko dušnopastirstvo v Argentini.

Tudi v tem trenutku žalosti se z zaupanjem obračamo h Gospodu, ki je premagal smrt in prinesel ljudem odrešenje.

Svoje molitve pridružujem Vašim molitvam, da bi bil deležen nebeškega bogoslužja.

Koper, 4. januarja 2001

Janez Pucelj, narodni delegat za slovensko pastoralo v Evropi

Spoštovani!

Globoko v srce je segla vest, da ste Slovenci v Argentini in predvsem v Buenos Airesu tako na hitro izgubili svojega tako izjemno požrtvovalnega dušnega pastirja kot je bil g. prelat Jože Škerbec. Njegovo duhovniško delo, delegatska služba, uredniška prizadevanost in osebno življenjsko pričevanje je pred nami vsemi veliko znamenje zvestobe Bogu in ljudem.

Sam sem ga osebno spoznal šele zadnja leta in kar nekajkrat sva se uspela srečati tudi na obiskih v Sloveniji. Vedno mi je ostal v zavesti velik človek, kristjan in duhovnik. Kako je skrbel za vse!

Odšel je k Očetu v dne, kakor naš veliki duhovnik škof Stanislav Lenič. Sedaj bo skupaj z njim, škofom Gregorijem Rožmanom, prelatoma Oreharjem in Starcem in vsemi, ki so ljubili slovenske izseljence in pregnance, molil in prosil za nas pred prestolom milosti v nebesih.

V imenu Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi in v imenu vseh naših župnijskih skupnosti vam izrekam sožalje. Prevzema nas globoka zavest, da je plačilo za vero in zvestobo v njej veliko. Molili bomo za blagi pokoj duhovnika Jožeta Škerbca. Bog ga sprejmi v svojo luč, ker je hodil k njej.

Po besedah in dobrih željah dr. Ivana Ahčina
pri novomašnem kosilu v Mendozi
Foto: Lojze Erjavec

Polni zaupanja v božjo milost ostajamo z vami povezani in vas pozdravljamo.

**Marija Neža Fink, por. Grintal, iz Mendoze
v imenu družine**

Ob smrti prelata Jožeta Škerbca vsem duhovnikom in njegovi duhovni družini izrekam sožalje. Bil je dober človek in razumevajoč duhovni oče. Naj ga Bog poplača za vsa njegova vidna in nevidna dobra dela! V molitvi smo ga in ga bomo še naprej imeli. *(To sporočilo je dr. Jure Rode prebral z naslednjim komentarjem:* Naj velja to sožalje tudi v imenu vseh tistih rojakov, ki niso pravočasno zvedeli za smrt g. Jožeta ali ga niso mogli priti kropiti ali se udeležiti pogreba. Prav tako so tudi argentinski prijatelji - bivši verniki in redovnice obžalovali, da se niso mogli osebno posloviti od g. prelata..

Zahvala dr. Jureta Rodeta ob koncu maše

Prava ljubezen je nesebična, ne išče povračila, ne pričakuje ali celo noče priznanja ali da se jo pozna, primerno in prav pa je, da se pristržno zahvalimo prav vsem, ki ste na toliko različnih načinov pokazali solidarnost in ljubezen do g. Jožeta v času njegove bolezni, smrti in pogreba. Tudi če iz obzirnosti ne omenjamo imen, naj bo vsak srečno prepričan, da g. prelat prosi pri Bogu zanj, za vaše družine, za vse materialne in duhovne skrbi, saj vas je dobro poznal po toliko letih delovanja med vami. Bog vam povrne vso molitveno-duhovno, vso človeško-osebno in vso materialno pomoč. S takšnimi dobrimi deli si pripravljamo pri Bogu najlepše in najboljše plačilo!

Zahvala vam, g. prelat Jože Škerbec, za vaš zgled ljubezni do slovenske besede, za zgled zvestobe v služenju Božji besedi bodisi v pridigah, pri verouku, ali pri urejanju Duhovnega življenja. Za vaš zgled stalne volje do življenja po Božji volji! Bog vam podeli kot nagrado za zvesto služenje Bogu in ljudem večno srečo v nebesih!

**POSLOVILNE BESEDE
v cerkvi Marije Pomagaj
ob koncu maše**

**Tone Mizerit, predsednik
Zedinjene Slovenije**

Spoštovani gospod prelat, dragi gospod Škerbec!

Odšli ste nenadoma in zelo vas bomo pogrešali. Organizirani slovenski skupnosti v Argentini je Bog vzel zvestega, vestnega in neumornega voditelja in delavca. Pogrešali vas bomo pri oltarju, v šoli, na prireditvah, na sejah Zedinjene Slovenije in Medorganizacijskega sveta. Manjkalo nam bo vaše umirjene besede, s katero ste vedno posvetili v temo

naših dvomov. Manjkalo vaše razgledanosti, ki nam je lajšala odločitve, kadar je bilo treba začrtati poti v tem romarskem življenju naših društev. Delali ste brez prestanka in samo Bog in vi vesta, koliko je bilo ur, žrtvovanih v skrbi za slovenstvo in vero. Z vami pa je slovenska politična emigracija tudi izgubila človeka, ki je stvarno presojal stanje med nami in v Sloveniji. Vedno ste ostali trdni v svojem prepričanju, zvesti idealom in zadržanju naših mučencev. Niste se bali izreči jasne besede, pa četudi je trdo zvenela. Branili ste obstoj naše skupnosti, z njo čutili in trpeli.

Dragi gospod Škerbec. V imenu Zedinjene Slovenije in Medorganizacijskega sveta vam kličem: hvala za vse vaše delo, napore in žrtve. Hvala za vaše trpljenje. Zdaj počivate v Bogu. Bodite pri njem naš priprošnjik.

Marjan Jože Loboda, predsednik Slomškovga doma

Gospodar življenja je včeraj odpoklical v večnost svojega služabnika, duhovnika Jožeta Škerbca.

Gospod Škerbec je bil slovenski duhovnik v polnem pomenu obeh besed. Izžareval je svoje slovenstvo, ljubil je slovensko pesem, skrbno je negoval dragi slovenski jezik. Kot duhovnik je bil ves predan svojemu Bogu in bližnjemu. Njegova pobožnost je bila pristna in globoka. Njegova pozornost in solidarnost s trpečimi ni imela mej. Pogrešali ga bodo predvsem naši bolniki in ostareli.

V imenu Slomškovega doma in vse Slomškove družine v Ramos Mejiji nam v tem težkem trenutku pride na ustnice

najprej beseda zahvale. Zahvala Bogu, ki nam je v gospodu Škerbcu skozi več kot 30 let dal dobrega dušnega pastirja, kateheta in svetovalca. Hvaležen spomin na pokojnega, ki je zvesto sodeloval z božjim načrtom in izpolnjeval voljo svojega Gospoda. Iz srca pa nam vre tudi prošnja: g. Škerbec, ne pustite nas samih! Prosite za nas, svoje farane, pri Bogu! Mi pa vas bomo ohranili v svojih srcih in ostali povezani z vami v občestvu svetih v molitvi in blagem spominu! Počivajte v miru!

**Arh. Jure Vombergar v imenu
Slovenske hiše**

Dragi gospod Škerbec!

V imenu Slovenske hiše, središča Slovencev v Argentini, se poslavljam od vas. Bili ste skrben upravitelj in gospodar prostorov, kjer se razvijajo najvažnejše dejavnosti slovenske skupnosti. Prevzeli ste odgovornost za to središče, ki je prišla na vas kot delegata za Slovensko dušno pastirstvo, in lahko ugotovimo, da se je doslej razvijalo, kot si je zamislil njegov ustanovitelj mons. Anton Orehar.

Zavedali ste se pomembnosti in potrebnosti tega središča za obstoj našega narodnega in verskega občes-

Jože Škerbec kot mlad duhovnik na prvem delovnem mestu. Kadar je krščeval.

tva. Prepričan sem, da ste s tem izpolnili volilo begunskega škofa dr. Gregorija Rožmana.

Več kot 12 let ste urejali versko revijo Duhovno življenje in vaša zasluga je, da ima revija še danes velik ugled v slovenskem kulturnem prostoru.

Vse svoje moči ste v teh zadnjih letih posvetili organiziranju dušnega pastirstva med nami. Želeli ste tudi, da se ohrani za zgodovino požrtvovalno delo vaših prednikov in sploh slovenskih duhovnikov med rojaki v Argentini. Poskrbeli ste, da se je zbral in napisal zbornik več kot 50-letnega delovanja.

Dragi gospod Škerbec, za vse omenjeno delo in skrb, hvala vam.

Božidar Fink v imenu prijateljev

V čast mi je, da sem se smel šteti v vrsto osebnih prijateljev dragega prelata Škerbca. Kdor ga je poznal, ve, da je bil mehkega temperamenta, brez ostrih nastopov in trdih besed. Vendar nam njegovo prijateljstvo ni bilo zgolj čustvena navezanost, po kateri bi iskal olajšanja mnogih bremen, ki so ga težila. Prijateljske vezi je marveč spletal zaradi iskanja in utrjevanja odgovorov na načelna in taktična vprašanja njegove službe v izseljenski skupnosti. Njegovi občasni stiki so bili zaznamovani s spoštljivo prijaznostjo, a vedno usmerjeni v delovno povezavo. Take vezi pa so bolj trdne in plodovite, kot bi bila zgolj sentimentalna navezanost.

Zato je naš občutek ob izgubi dragega prijatelja globlji. Ločujemo se od dobrega, čutečega, kulturno in umetniško navdahnjenega človeka, s katerim se je bilo mogoče pogovoriti o vseh območjih duha. Odvzet pa nam je tudi in predvsem sobojevnik za vrednote vseh vrst, katerih obramba nas kot skupnost posebej zaposluje.

Gospodar življenja naj mu daje blaženo življenje, ki ga je po našem prepričanju vreden v veliki meri.

Saša Zupan Omahna, voditeljica Slomškove šole

Dragi gospod katehet!

V imenu Slomškove šole se vam zahvaljujem za ves trud, ki ste ga imeli z otroki naše šole.

32 let ste, soboto za soboto, polagali v duše mladih temeljne resnice krščanske vere, ki spremljajo nato človeka vse življenje. Koliko otrok ste pripravili na prvo sv. obhajilo, na prejem sv. birmе!

Poznali ste vsakega učenca, zanimali se za vsakega posebej in mu skušali pomagati.

Otroci so vas imeli radi, pogrešali vas bodo!

Tudi učitelji smo bili deležni vaših nasvetov, vaše ljubeznivosti, vaše pomoči. Hvala vam za vse to! Naj vam dobri Bog obilno poplača!

Prof. Neda Vesel Dolenc, ravnateljica SSTRMB

Prelat Jože Škerbec, dragi gospod profesor-katehet!

Zatopljeni v globoko žalost, se danes poslavljам od vas v imenu Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka.

Odšli ste brez slovesa, na tihem, tako, kakor je bilo vse vaše plodovito delo v vinogradu Gospodovem.

Zvesto ste sledili geslu blaženega škofa Antona Martina Slomška „Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike“. Bili ste globok duhovnik, zvest

Ko je postal dušni pastir v Slomškovem domu
v Ramos Mejiji (l. 1969)
Foto: Marjan Šušteršič

Bogu in Cerkvi, bili pa ste tudi branik slovenstva na tujem.

Prepričani v poslanstvo ste z veliko požrtvovalnostjo in vztrajnostjo bodrili srca mladih in jih kot dobri pastir z očeto-vsko ljubeznijo vodili po poti, resnice, pravice in ljubezni.

Vsem nam, dijakom in profesorjem boste ostali svetel zgled.

Večni dobri pastir naj vam bo bogat plačnik, nam pa bodite pri njem priprošnjik!

Marcel Brula v imenu mladine Slomškovega doma

Danes vas spremljamo na vaši zadnji poti. Težko je povedati vse, kar ste nam mladim pomenili vi, dragi gospod Škerbec. Bili ste naš prvi duhovni vodja, z ljubeznijo ste nas spremljali že v prvih korakih, vaša ljubezen do otrok nam je bila vsem znana. Radi ste imeli vsakega od nas in nas vedno vse klicali po imenu. Kolikokrat ste kakšnega od nas objeli in stisnili in kako dobro se nam je zdelo... Pripravili ste nas na prvo sv. obhajilo in sv. birmo in nam razlagali skozi osem let skrivnosti naše vere. Bili ste naš dobri duhovni vodja in skrbeli ste za nas in za naše družine. Radi smo vas sprejemali, ko ste

Kratke novice

Med svetim letom je skoraj 25 milijonov ljudi obiskalo Rim, kjer je bilo kar 3600 verskih, kulturnih in drugih prireditev.

Več kot 8,5 milijona ljudi se je v svetem letu v Rimu „v živo“ srečalo s papežem. To je šestkrat več kot leto prej.

Umori misijonarjev. V letu 2000 je bilo po vsem svetu umorjenih 30 katoliških misijonarjev: 19 duhovnikov, 6 redovnic, 3 semeniščniki in 2 kateheta. Več kot polovica umorov se je dogodila v Afriki, 8 v Aziji, ostali drugje.

Glavni tajnik vatikanskega odbora za sveto leto nadškof Sepe je povedal, da od svetoletnega dobička ne bo ostala niti lira v Vatikanu, marveč bodo vsega namenili zidavi romarskega doma za invalidne romarje v Rimu.

Italijanski minister za notranje zadeve je izjavil, da so med množičnimi slovesnostmi v svetem letu 2000 večkrat dobili sporočila o načrtovanih napadih s strani skupin muslimanskih skrajnežev.

Papež Janez Pavel II. je v svetem letu 2000 razglasil 54 blaženih in 148 svetnikov. Novi svetniki in blaženi naj bi verne opogumljali, da bi jih posnemali v življenju.

Avstrija. V tradicionalni koledniški dobrodelni akciji sodeluje kar 80.000 mladih. Pri zadnji akciji so koledniki nabrali 142,2 milijona šilingov (5,4 milijona več kot v letu 1999). Ta denar gre v revne dežele za podporo ljudi v stiski.

Vsak šesti Zemljan je lačen. Po poročilu posebnega programa OZN za prehrano FAO je bilo lani na svetu lačnih najmanj 830 milijonov ljudi. V podsaharski Afriki je lačen ali nezadostno prehranjen vsak tretji prebivalec.

Janez Pavel II. se je na enem od svojih potovanj po Afriki poslužil prav tistega letala Concorde, ki se je lanskega 25. julija zrušilo v Parizu.

New Delhi - Predsednik mestne vlade Shiela Dikshit je predlagal, naj bi v indijskem glavnem mestu uredili park v spomin na jubilejno leto 2000. Park naj bi imenovali po Jezusu in naj bi spodbujal k življenju po

njegovem nauku, ki je zaradi moralnih vrednot cenjen tudi med nekristjani.

Papežu zlata medalja ameriškega kongresa. Predstavniki ameriškega senata in kongresa so 8. januarja papežu Janezu Pavlu II. izročili za zgodovinske zasluge v 20. stoletju najvišje priznanje - zlato kongresno medaljo.

Berlin - Zvezni kancler Gerhard Schröder se je na zasedanju svoje stranke SPD izrekel proti temu, da bi bile nemške trgovine odprte tudi ob nedeljah, kakor hočejo trgovci. Nedelja nikakor ne sme postati nakupovalni dan.

Buenos Aires - V ponedeljek, 29. januarja, en dan pred odhodom iz Argentine, je imel misijonar Pedro Opeka intervju za tukajšnji dnevnik La Nación. Pogovor z njim je 15. januarja objavil tudi dnevnik La Capital iz Mar del Plate.

Buenos Aires - V torek, 30. januarja, je odpotoval Pedro Opeka z letališča Ezeiza v Pariz. V francoski metropoli se je udeležil pogovora na TV, nato je obiskal za tri dni Normandijo, kjer so ga sprejeli krajevni poslanci in župani. Na Madagaskar se je vrnil 9. februarja.

Mojzesov kip, ki ga je ustvaril Michelangelo leta 1540 po naročilu papeža Julija II., bodo obnovili.

Zato še enkrat v imenu mladih slovenske skupnosti boglo-naj in zbogom!

Anica Lakner

V sredo, 10. januarja, osmi dan smrti, je bila v cerkvi Marije Pomagaj sveta maša, ki jo je za prelata Škerbca daroval dr. Jure Rode ob veliki udeležbi rojakov. Po maši se je gospodična Anica Lakner na tale način oddolžila njegovemu spominu:

Dragi rojaki!

V imenu verske skupine, ki se mesečno zbira pri Svetogorski Mariji v cerkvi sv. Rafaela, prinašam izraze hvaležnega spomina na prelata Jožeta Škerbca. Čez 25 let nas je vodil po verski poti, obiskoval bolnike in onemogle, skrbel za trpeče in zapuščene. Imel je tudi veliko veselje do petja. Prepeval je z nami pri naših srečanjih pri Svetogorski Kraljici. Njemu najlepša hvala in božje plačilo za vso očetovsko skrb!

Zadnje sporočilo prelata Škerbca

Na dan novega leta, 1. januarja 2001, je g. Jože imel namen, da bo maševal v Slomškovem domu. Toda na prehodu leta, opolnoči 31. decembra je moral biti nenadoma in takoj interniran v bolnišnico, odkoder se ni več vrnil. Na njegovi pisalni mizi je ostal do polovice izdelan osnutek pridige za praznično mašo. Ta osnutek je zadnje duhovno in duhovniško sporočilo g. Jožeta:

„V novo leto stopamo z mešanimi občutki, občutki veselja

in tesnobe, upanja in zaskrbljenosti. Vsi smo za eno leto starejši kot pred letom dni. Kaj nam bo prineslo to izredno leto, ko smo prestopili ne le v novo stoletje, temveč tudi v novo tisočletje. Kam naj stopimo krščanski ljudje, če ne h Kristusu - in se ob njem in njegovi besedi napolnimo s spoznanjem, z zaupanjem in močjo? Bog nam pomagaj, da bi znali iz božje besede razbrati primerno aplikacijo za naše življenje.

Tisti čas... (iz začetka evangelija)

Posebno občutje prevzame človeka ob prehodu iz starega leta v novo. Doma in v družbi se pogovarjamo in si med seboj izražamo dobre želje.

Misel, da nekaj odhaja, a toliko novega prihaja, nam ne dá miru. Čas, ta skrivnostni tok dogodkov, teče naprej in nam prinaša srečne trenutke in dogodke in tudi življenjske preizkušnje.

Starejši se lahko sprašujemo: Zakaj sem bil rojen v vihnem času in moral doživljati vojno in okupacijo, revolucijo, begunstvo in zdomstvo?

Tudi Jezus kot človek se je podvrgel zakonitostim časa, časa rimske okupacije, uporov in nemirov.

Ko se je iztekel njegov čas - pri 33 letih - je bil dopolnjen. - Bog nam pomagaj, da bi tudi mi dopolnili svoj čas, izpolnili svojo življenjsko nalogo.”

G. Škerbec je dopolnil svoj čas, izpolnil svojo življenjsko nalogo, še predno je mogel pripravljeno pridigo povedati svojim vernikom, svojim prijateljem. Odšel je v Očetovo hišo po trdo zaslužno plačilo.

Za postni čas

Lojze KUKOVICA

V postnem času Cerkev svoje vernike še posebej močno vabi k pokori. Ta naj bi se javljala zlasti v pomnoženi molitvi, postu in miloščini - tri oblike pokore, ki jo Sveto pismo pogosto omenja in priporoča.

Ali nam je pokora res potrebna? Mar ni že Kristus s svojim trpljenjem in smrtjo v celoti zadostil za grehe sveta, torej tudi za naše grehe? Ali ne bi v nekem smislu naša pokora delala Kristusu celo krivico, kot da bi njegova odrešilna smrt ne bila zadostna za odrešenje vsega človeštva, torej tudi nas? Tako nekako ugovarjajo protestantje na naš katoliški klic k pokori. Po njihovem mnenju je za odpuščanje naših grehov potrebna le absolutna vera, da nam je Bog zaradi Kristusa pripravljen vse grehe odpustiti. Kdor ima to vero - „zaupno vero“ jo imenujejo, - je storil vse, kar Bog od človeka pričakuje in zahteva za odpuščanje njegovih grehov.

A to je protestantski nauk. Katoliški nauk je pa drugačen. Res je sicer, da je Kristus dal Bogu več kot zadostno zadoščenje za vse grehe, ki so jih ljudje že zagrešili in ki jih še bodo zagrešili do konca sveta. To je katoliška dogma. Vendar pa to ne pomeni, da bi človek ne mogel ničesar doprinesti k svojemu lastnemu odrešenju. Ni zadostna samo zaupna vera v moč Kristusovega odrešenja. Človek se mora svojih grehov tudi kesati - priznati svojo krivdo in zanjo Boga prositi odpuščanja ter skleniti, da se bo greha v bodoče varoval, - z vero, da mu bo Bog odpustil zaradi Kristusove odrešilne smrti. Kesanje, v katerem je vključen trden sklep za bodočnost, je torej prva in neobhodno potrebna pokora, brez katere ni odpuščanja. Seveda pa moramo vedeti, da nam Bog odpusti ne zaradi našega kesanja, ampak zato, ker je Kristus za nas plačal dolg za grehe. Naše kesanje je samo pogoj (ne pa vzrok), da nam Bog grehe odpusti. In ker smo vsi odrasli ljudje grešniki, moramo tudi vsi delati vsaj to pokoro. In če kdaj, še posebej v postnem času, ko nas vse Cerkev vabi k globljemu spreobrnjenju.

Pokora pa je potrebna še iz drugega

razloga. Vera nas uči, da Bog ne odpusti vedno časnih kazni za grehe, ko nam odpusti krivdo in žalitev greha ter zasuženo večno kazen. To resnico je slovesno razglasila Cerkev proti protestantom, ki so učili, da Bog zaradi naše zaupne vere v Kristusa odpusti ne samo vse grehe, ampak tudi vse časne kazni in da zato ni potrebno, da bi grešnik delal kakšno pokoro za odpuščanje časnih kazni. V Svetem pismu imamo veliko zgledov, kako je Bog grehe odpuščal in vendar po odpuščanju zahteval še pokoro za časne kazni. Naši prvi starši so vse življenje delali pokoro za storjeni greh; Mojzesu je Bog njegov greh odpustil, a za kazen mu ni dovolil, da bi skupaj z izvoljenim ljudstvom vstopil v obljubljeni deželo. Sam Kristus prosi svoje učence, naj za njim in z njim nosijo njegov križ, to se pravi, naj delajo pokoro za svoje grehe.

Nekaj časnih kazni odplačamo že s pokoro, ki nam jo naloži duhovnik pri spovedi. V prvih stoletjih krščanstva je bila praksa Cerkve celo ta, da ni odvezovala od grehov, če spokorniki niso prej opravili vse pokore, ki je včasih trajala vse življenje. Šele pozneje je iz praktičnih razlogov to prakso spremenila in začela dajati odvezo takoj po spovedi, torej predno je spovedanec opravil pokoro. Uči pa nas Cerkev tudi, da moremo in moramo delati pokoro tudi izven zakramenta sv. spovedi. Na Tridentinskem koncilu je Cerkev nezmotno izjavila, da se „s trpljenjem, ki ga človeku Bog pošilja, če ga ta potrpežljivo prenaša, kakor tudi z drugimi spokornimi deli, ki jih človek svobodno sprejme nase, kot so post, molitve, miloščina in druga pobožna dela, daje Bogu zadoščenje za grehe (kar zadeva odpuščanje časnih kazni)“. Da pa morejo naša spokorna dela imeti značaj zadoščenja za časne kazni, morajo biti takšna, da človeku prizadenejo neko trpljenje in neprijetnost. Morajo imeti nek kazenski značaj, ki ga dejansko vsa naša dobra dela zaradi naše k slabemu nagnjene narave v resnici tudi imajo.

Koliko časnih kazni nam je po

odpuščanju grehov še ostalo, tega seveda nihče ne ve. Veliko je odvisno najprej od tega, kako močno in globoko je bilo naše kesanje in kako velika je bila že pokora, ki nam jo je pri spovedi naložil duhovnik. Odvisno je nato tudi od tega, kakšne in koliko grehov smo zagrešili. Veliki grešniki so delali veliko in dolgo pokoro, ki je trajala včasih celo življenje. Čim bolj se kdo zaveda, kaj je greh, s katerim človek žali Boga, tem bolj sam čuti notranjo potrebo po pokori. Čut pravičnosti in zavest storjene krivice Bogu bo za spokorjenega grešnika merilo, ki mu bo povedalo, koliko pokore naj opravi, da bo Bogu zadostil za preostale časne kazni.

Časne kazni bo treba plačati na tem ali na onem svetu. Torej pokoro je treba delati tu ali tam. Dokler ne bo odplačan ves dolg pred Bogom, ne bomo mogli k njemu v nebesa. Cerkev nas vabi, da odplačamo svoj dolg že na tem svetu. Če pa tega ne bomo storili s prostovoljno pokoro na tem svetu, jo bomo morali opraviti pa v vicah. Odpoved, žrtve in trpljenje na tem svetu, sprejeto svobodno in vdano, ima veliko spokorno vrednost. Nekaj te pokore Cerkev v postnem času naravnost nalaga svojim vernikom: post in zdržek od mesa na

NAMENI APOSTOLSTVA MOLITVE ZA FEBRUAR

Splošni: Da otroci nikoli več ne bi bili prisiljeni sodelovati v oboroženih spopadih in bi lahko brezskrbno preživljali svoje otroštvo brez sovraštva in nasilja ter se veselili prijateljstva v družini, šoli in družbi.

Misijonski: Da bi družine sprejele evangelij in postale dejavnik evangelizacije ter tako pomagale človeštvu, da postane prava družina narodov.

Slovenski: Da bi starši svoje otroke ljubili, a ne bi bili vanje zaljubljeni.

ZA MAREC

Splošni: Da bi s prizadevanjem vseh verujočih odpravili revščino in nevzdržne družbene in gospodarske neenakosti, s katerimi je zaznamovan svet.

Misijonski: Da bi zgled mučencev in pričevalcev vere, ki smo se jih spominjali v svetem letu, prispevali k napredovanju ekumenskega in medverskega dialoga.

Slovenski: Da bi Slovenci kot narod sebe pred drugimi ne poniževali in se ne poviševali.

Poslanica ljubljanskega nadškofa in metropolita Rodeta ob sklepu svetega leta 2000

Ob sklepu svetega leta 2000 in na pragu novega stoletja se ljubljanska nadškofija in vsa Cerkev v Sloveniji zahvaljuje Bogu za neprecenljivi dar vere in izvolitve v Jezusu Kristusu: „Hvaljen Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki nas je v Kristusu blagoslovil z vsakršnim duhovnim blagoslovom: pred stvarjenjem sveta nas je izvolil v njem, da bi bili pred njegovim obličjem sveti in brezmadežni. V ljubezni nas je vnaprej določil, naj bomo po Jezusu Kristusu njegovi posiljeni otroci“ (Ef 1,3-7). On nas je namreč „iztrgal iz oblasti teme in nas prestavil v kraljestvo svojega ljubljene Sina, v katerem imamo odrešenje, odpusčanje grehov“ (Kol 1,13-14).

V zavesti, da nas je Bog tako bogato obdaril v Jezusu Kristusu, ko nas je poklical v eno, sveto, katoliško in apostolsko Cerkev, in z zgodovinsko izkušnjo, da se zastoj trudimo z gradnjo skupnega slovenskega doma, če Gospod ne zida z nami, se Cerkev na Slovenskem z vso odgovornostjo pred Bogom pogumno in odločno podaja na pot notranje preнове v duhu evangelija, kot nam jo za prihodnja desetletja nakazujejo smernice vseslovenske sinode.

V ponižni in hvaležni zavesti, da smo

ljudstvo življenja in za življenje, se danes obvezujemo, da bomo brezpogojno spoštovali vsako človeško bitje od prvega trenutka spočetja do naravnega konca, „kot najsvetejšo in najbolj nedotakljivo stvarnost tega sveta“ (Janez Pavel II).

Naša posebna skrb bo družina kot trden temelj za prihodnost našega naroda; družina, ki je v darovanski ljubezni med možem in ženo odprta za življenje in je tako podoba ljubezni, s katero Kristus ljubi svojo Cerkev; družina, ki je v zavesti odgovornosti pred Bogom prva vzgojiteljica v veri in temeljnih vrednotah slovenske in krščanske kulture.

Prav tako bo podajanje vere in uvažanje v življenje Cerkve mladih slovenskih rodov primarna naloga pastirjev in vsega vernega občestva. Noben napor in noben poskus učinkovitejšega dela na tem področju nam ne sme biti odveč.

Pastirji in laiki si bomo tudi prizadevali, da bodo naše župnije postajale vse bolj središča vere, upanja in ljubezni, ki so odprta vsem in vabijo vse k Njemu, ki je pot, resnica in življenje; središča, ki rešujejo ljudi pred osamljenostjo in jih povezujejo v bratsko občestvo; središča, ki bodo pozorna na ranjene v srcu in

bodo blizu vsem, ki ne vidijo smisla svojega življenja, pa tudi socialno ogroženim, brezposelnim, brezdomcem, zasvojenim, beguncem in priseljencem.

V zavesti zgodovinske odgovornosti si bomo z vsemi ljudmi dobre volje prizadevali za bolj pravično in solidarno družbo, ki bo zmanjševala prepad med bogatimi in revnimi, ter za uveljavljanje evangeljskih vrednot na področju politike in gospodarstva, družine, šolstva in javnih občil. V zavesti iste odgovornosti si bomo resno in iskreno prizadevali za narodno spravo in za bratske odnose z drugimi kristjani ter z vsemi, ki v srcu dobro mislijo.

V skladu s priporočilom svetega očeta, ki nas vabi k večjemu pogumu in zdravi samozavesti, bomo premagovali strah in občutek ogroženosti, ki sta še med nami kot posledica totalitarne preteklosti, in si bomo prizadevali, da vsak izmed nas postane svoboden in odgovoren državljani ter pokončen kristjan, ki trdno stoji na skali vere.

Končno bo naša skupna skrb, da naša Cerkev postane kraj, kjer v veselju slavimo Boga in se mu zahvaljujemo za milost odrešenja, kraj goreče in neprestane molitve za vse potrebe naroda in sveta, kraj prizadevanja za svetost, h kateri smo vsi poklicani v Jezusu Kristusu. Njemu slava in čast na veke vekov. Amen.

določene dni; druge spokorne vaje pa priporoča: več molitve, nekatere posebne nabožne vaje kot je npr. križev pot, zlasti pa vdano in v spokornem duhu prenašano trpljenje in nevšečnosti, ki nam jih božja Previdnost sama pošilja.

Posebno, takorekoč izredno sredstvo, s katerim lahko odplačujemo svoj dolg pred Bogom, so pa odpustki. Odpustek, ki ga je Cerkev močno priporočala zlasti v ravnokar zaključenem jubilejnem letu, je odpusčanje časnih kazni, ki ga nakloni Cerkev vernikom, ki skesani nad svojimi grehi izpolnijo določene pogoje. Cerkev takorekoč zajame iz neskončnega zaklada Kristusovih zasluženj in zasluženj svetnikov toliko, kolikor določeni grešnik potrebuje za

odplačilo svojih časnih kazni. Če gre za popoln odpustek, se verniku odpustijo vse časne kazni, ki bi jih moral odplačati za vse odpuščene grehe. Če je pa dobil le delni odpustek, se mu odpusti le nekaj časnih kazni. Koliko, to ve samo Bog. Tudi k uporabi tega izrednega sredstva za odpusčanje časnih kazni nas Cerkev vabi še posebej v postnem času.

Kot skrbna in dobra mati nas torej Cerkev poziva, da se znova z vsem srcem vrnemo k Bogu. Da se očistimo svojih grehov v iskrenem kesanju in dobri spovedi in naj s spokornimi deli odplačujemo v večji meri kot sicer tudi časne kazni, ki so jih naši grehi zaslužili. Kot njeni dobri otroci ne preslišimo nje-nega vabila!

Poslanica koprškega škofa Metoda Piriha

Dragi bratje in sestre! Sveto leto ni cilj, temveč le postaja na poti v obljubljeni deželo in v božje kraljestvo. Zato danes sklepamo sveto leto, jutri zjutraj pa gremo spet na pot. Naša naloga, obveznost in poslanstvo na tej poti naj bo trojna dejavnost, ki nam jo izroča naša mati Cerkev: oznanjevanje Besede, slavljenje Boga in služenje bližnjemu. Uresničujmo vse tri dejavnosti v vseh treh cerkvah v malem, ki jim vsi pripadamo:

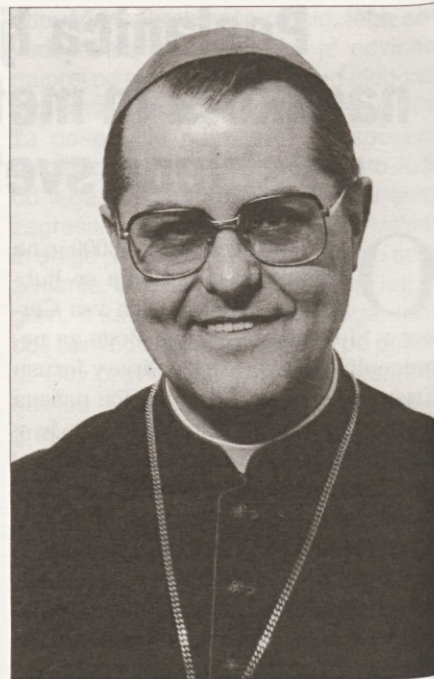
1. Najmanjša cerkev je družina: postavljajmo jo počasi spet na pravo mesto in dajmo ji čast, ki ji gre! Naj izbira življenje in naj skrbi, da bo v njej žena kakor rodovitna trta in njeni otroci kakor oljčne mladike okoli mize!

2. Malo večja cerkev je župnija: naj zaživi in se okrepi kakor nekdanje razširjene družine vseh sorodnikov, naj ji poživljajo duha vesela praznovanja

nedelj in drugih praznikov, naj izbira življenje in naj skrbi za čisto ozračje, da bo v njej vedno živih ognjev in zdravih družin.

3. Še večja cerkev je škofija: naj zvesto opravlja svojo nalogo in vztrajno zbira božje ljudstvo, naj vestno izpolnjuje svojo trojno službo učitelja, pastirja in posvečevalca, naj izbira življenje in naj skrbi, da bo med njenim ljudstvom vedno več svetih duhovnikov, Bogu posvečenih redovnikov in redovnic, požrtvovalnih katehistov in katehistinj in vseh drugih vernih pomočnikov, ki bodo velikodušno služili Bogu in božjemu ljudstvu.

Največja pa je vesoljna Cerkev, ki danes slovesno sklepa praznovanje 2000. obletnice svojega ustanovitelja, Jezusa Kristusa, kralja vesoljstva in vladarja vsega. Njegovemu namestniku, svetemu očetu Janezu Pavlu II. tudi danes

veljajo besede: „Ti si Peter Skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala!“ „Kristus včeraj in danes in vedno.“

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

ŠESTI NAJDALJŠI PONTIFIKAT V ZGODOVINI

Po izpolnjenih 22 letih papeževanja je pontifikat Janeza Pavla II., od 15. oktobra dalje, eden najdaljših v zgodovini Cerkve. Najdaljši je bil Pij IX. (proглаšen blaženim 3. septembra 2000), ki je vladal Cerkvi skozi 31 let in 8 mesecev. Sledijo mu Leon XXIII. (25 let in 4 mesecev), Pij. IV. (24 let in 6 mesecev), Hadrijan I. (24 let) in Pij VIII. (23 let in 5 mesecev). Janez Pavel II. je bil izvoljen 15. oktobra 1978 in je 263. naslednik sv. Petra.

V teh 22 letih je Janez Pavel II. obiskal 123 držav na 92 apostolskih potovanjih zunaj Italije. Znotraj Italije je izvršil 138 pastoralnih potovanj in 291 obiskov rimskih župnij (kot rimski škof). Imenoval je 157 novih kardinalov, od katerih jih še živi 118, vključno 86 od 98, ki imajo pravico, da se udeležijo volitve novega papeža, ker imajo manj kot 80 let.

Sedanjí papež je objavil 13 okrožnic in nad 80 drugih dokumentov, med temi 12 apostolskih vzpodbud, 10 apostolskih konstitucij, 37 apostolskih pism in

23 Motu proprio. Izvršil je 994 beatifikacij in proglasil 447 novih svetnikov, med temi jih je velik del mučencev. Končno, poleg vsega drugega rednega dela, osebne molitve, študija, itd., je imel 1260 avdienc-sprejemov političnih osebnosti in prisostvoval 966 splošnim avdiencam (ob sredah), katerih se je udeležilo okoli 15.600.000 vernikov iz vseh delov sveta.

JANEZ PAVEL II., PRVI PAPEŽ NA NOGOMETNI TEKMI

Konec lanskega svetega leta se je udeležilo Jubileja športnikov več tisoč telovadcev in drugih nastopajočih. Glavni najbolj poudarjeni vrednoti sta bili: duh lojalnosti in spoštovanje nasprotnikov-tekmecev. Najpomembnejši del se je razvil na Olimpijskem stadionu v Rimu, ko so atleti počastili papeža s tekmo na 100 metrov in z nogometno tekmo med italijansko državno reprezentanco in reprezentanco tujih nogometašev, ki igralo v italijanskih moštvi v prvi kategoriji.

To je bilo drugič, da je bil Janez Pavel II. na rimskem Olimpijskem stadionu in je bil prvi papež v zgodovini, ki je osebno prisostvoval nogometni tekmi.

Tajnik glavnega odbora za Sveto leto je dejal, da si je papež močno želel priti

v stik s svetom športa in na poseben način proslaviti Jubilej športnikov. Cerkev je s tem hotela poudariti važnost športa kot sredstvo družbene povezanosti in poudariti tiste vrednote, ki jih mora vsak pristen šport vsebovati in izražati: poštenost, plemenitost, bratstvo, veselje do življenja in smisel za odpoved.

MLADI KITAJSKI KATOLIČANI

Kard. Paul Shan, nadškof v Kaohsiungu (Taiwan) in predsednik Pokrainske kitajske škofovske konference, je izjavil, da mladinsko jubilejno praznovanje v Rimu (avgusta 2000) pomeni „pogum, da si bodo mladi upali pričati vero in si upali biti apostoli evangelija. Prihodnost katoliške Cerkve na Kitajskem in Taiwanu je v rokah mladine“. Po njegovem mnenju je bil „dan mladim“ velika milost za močno rast v duhovnem življenju. Po končanem Jubileju 2000 bodo mladi še naprej premišljevali o tem, kar jim je papež sporočil in naročal: biti pristne priče za evangelij in pravi apostoli; prizadevati si za čim popolnejše osebno srečanje z Jezusom v praktičnem življenju in posredovati še drugim aktualnost in zahtevnost Jezusove zapovedi ljubezni do Boga in do sočloveka.

Na začetku novega tisočletja

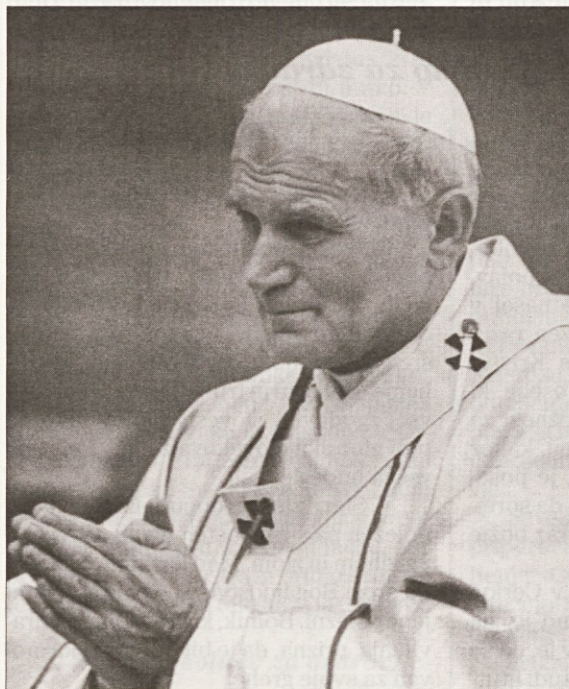
Lojze KUKOVICA

Za konec velikega Jubileja je Janez Pavel II. objavil nov dokument pod gornjim naslovom, ki nosi datum 6. januarja, torej prav dneva, ko je zaprl sveto jubilejno leto. Od dokumenta, ki ima poleg uvoda in zaključka še štiri poglavja, bi rad tu kratko povzel samo 3. poglavje, ki ima naslov „Hoditi s Kristusom“, ki se nanaša na vprašanje, kako naj po Jubileju Cerkev z novim zagonom gre v tretje tisočletje - vprašanje, ki zadeva zatorej vse kristjane.

Gotovost, ki naj nas spremlja tudi v novem tisočletju, je obsedena v Kristusovi besedi: „Jaz bom z vami vse dni do konca sveta.“ Iz te gotovosti moramo kristjani črpati smernice in moč za svoje krščansko življenje. Ni nobene magične formule, pravi papež, ki bi nam povedala, kako od sedaj naprej živeti in delovati. Cerkev nima kakšnega novega programa za krščansko življenje po Jubileju, pa tudi ni potreben, kajti ga že imamo v evangeliju. Potrebno je le, da ta staro-novi program z novim pogumom in novim ognjem začnemo živeti v Cerkvi. Čaka nas naporna, a vsega napora vredna naloga, ki zadeva vsakega od nas. Vendar pa papež v tem novem dokumentu opozarja na neke prioritarnе naloge, na katere nas je že Jubilej opozoril in ki so še vedno aktualne.

Prva takšna naloga je **zahteva po svetosti**. S koncem Jubileja se začne v Cerkvi navadno, vsakdanje življenje. In prav v tem življenju se moramo znova začeti truditi za svetost življenja, ki je temeljna zahteva vsakega človeka, še posebej kristjana. „Božja volja je, da smo sveti,“ nas opominja sv. Pavel. Vsi kristjani, brez ozira na stan in druge okoliščine, so poklicani k polnosti krščanskega življenja, ki je prav v svetosti. Spomniti na to osnovno resnico, bi se zdelo skoro odveč. In vendar je prav danes to še posebej potrebno, ko se premnogi kristjani zadovoljijo s površnim, polovičarskim krščanstvom. Toda zadovoljiti se s takšnim krščanstvom, bi bilo naravnost protislovno, kajti ko se katehumena pred krstom vpraša, kaj želi od Cerkve, in ta odgovori, krst, je enako kot bi rekel: Hočem začeti življenje svetosti.

In ne gre za kakšno izredno svetost,

h kateri smo se obvezali pri krstu - svetost, ki bi bila dosegljiva samo kakšnim velikanom krščanskega življenja. Ne, k svetosti smo poklicani vsi, mali in veliki, duhovniki in laiki, stari in mladi, tega ali onega stanu in poklica. Papež spominja, kako je med svetniškimi kandidati, ki jih je sam proglasil za blažene in svetnike, premnogo kristjanov, ki so se posvetili prav v vsakdanjem, navadnem življenju.

Na drugem mestu papež govori o **molitvi**, ki je značilna prav za krščansko svetost. Papež vabi vse kristjane, naj bi se znova šli učiti molitve k Božjemu Učniku, katerega so že apostoli prosili, naj jih nauči moliti: „Gospod, nauči nas moliti!“ V molitvi se pogovarjamo s Kristusom, ki nas sprejme v svojo intimnost. Skrivnost resnično svetega življenja je prav v molitvi.

Znak današnjega časa je, da se kljub obširnemu procesu sekularizacije v svetu širi med krščanskim ljudstvom zahteva po duhovnosti, ki se v glavnem kaže v obnovljeni potrebi po molitvi. Zato naj bi naše krščanske skupnosti prisluhnille temu glasu in postale tudi šole duhovnosti in molitve. Molitve, ki ne sme obstajati samo v prošnji za vsakdanje potrebe, ampak tudi v zahvalni in časti-

lni molitvi, v kontemplaciji in gojitvi religioznih čustev. Pravilno umevana potreba po molitvenem življenju človeka nikogar ne odvrča od apostolskega delovanja in ga tudi ne sme, ker bi sicer ne bila prava krščanska molitev. Toda brez intenzivnega molitvenega življenja bo apostolat rahitičen in neuspešen.

Naslednje sredstvo prenovljenega krščanskega življenja naj bi bila **evharistija**. Liturgija sploh je vir cerkvenega življenja, obenem je pa tudi vir učinkovitosti njenega apostolata. Posebno važnost je treba pripisovati nedeljski evharistiji in nedelji sploh. Nedelja je poseben dan vere, je dan vstalega Kristusa, je

mala vsakotedenska velika noč. Resnica krščanstva sloni na vstajenju, dogodku, ki je središče časa in ki naznanja njegov konec, ko se bo Kristus v slavi vrnil na zemljo. Ko Cerkev praznuje evharistijo, svetu naznanja, da je Kristus središče in vrh človeške zgodovine, skrivnost začetka in končne usode sveta. Zato mora biti za vsakega kristjana nedeljska evharistija središče nedelje, ki ji kristjan zadosti, ne da izpolni neko dolžnost, ampak iz zavesti notranje potrebe.

Poleg evharistije papež vabi kristjane, naj radi in hvaležno pristopajo k **zakramentu sprave**. Opozarja na krizo „smisla za greh“, na kateri boleha sodobna kultura. Zato je potrebno, da se v vsej Cerkvi obnovi vera v veličino in potrebnost tega zakramenta, v katerem se predvsem javlja skrivnost božjega usmiljenja do grešnega človeka, ki ponuja grešniku svoje odpuščanje. Papež ponavlja resnico, ki ni več vsem zadosti jasna ali pa celo ne od vseh sprejeta, da je zakrament sprave redna pot, po kateri more kristjan doseči odpuščanje po krstu storjenih grehov. Jubilejno leto je bilo še posebej pomembno prav zato, ker se je premnogo kristjanov spravilo z Bogom in Cerkvijo prav po tem zakramentu. Zato papež vabi pastirje Cerkve,

NAVODILO o molitvah za zdravje

*Kongregacija za verski nauk je razglasila navodila,
kako naj molimo za zdravje.*

UVOD

Hrepenenje po sreči, globoko zakoreninjeno v človeškem srcu, je vedno spremljala želja, da bi bili osvobojeni bolezni. To je obče človeški pojav, ki zadeva vsako osebo, in je našel v Cerkvi poseben odmev. Bolezen razumemo kot način združitve s Kristusom in duhovno očiščenje, za osebe, ki so v zvezi z bolnikom, pa priložnost za dobra dela. Ne samo to; bolezen, kakor tudi drugo človeško trpljenje, je poseben čas za molitev, za prošnje, da sprejmemo bolezen z vero in kot izraz božje volje.

Molitev za ozdravljenje je v Cerkvi obstajala v vseh časih, naravno je, da tudi v današnji dobi. Nov pojav je, da se množijo molitvena srečanja in tudi liturgija, katerih namen je sprostiti od Boga ozdravljenje. V nekaterih primerih se razglašajo ozdravljenja, ki obujajo upanje, da se bo isti pojav ponovil v podobnih srečanjih. V tej zvezi včasih govorimo o dozdevni karizmi - daru ozdravljanja.

Po vsem tem se je Kongregaciji zdelo primerno razglasiti nekaj navodil, ki bi imela izhodiščno točko v okviru cerkvene nauka.

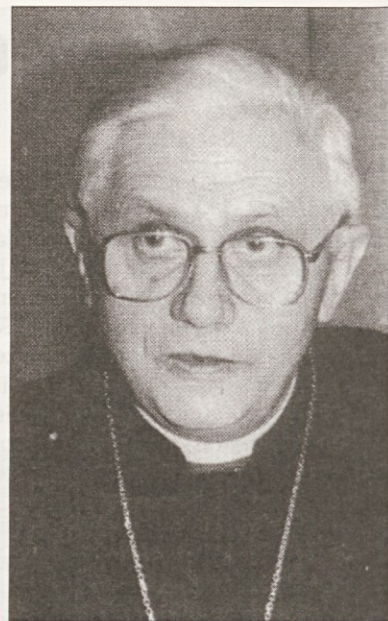
I. VIDIK NAUKA

1. Bolezen - ozdravljenje in vrednost odrešenja

Človek je poklican k veselju, vendar občuti vsak dan veliko trpljenja in bolečin. Zato nam je Gospod, ko nam je obljubil odrešenje, oznanil tudi veselje srca, združeno z osvobojenjem od trpljenja. Bolezen in trpljenje sta prisotna v vsej zgodovini človeštva; prav tako pa tudi globoka človekova želja: „Reši nas vsega hudega!”

V Stari zavezi občuti Izrael, da je bolezen na skrivnostni način povezana z grehom in zlom. Med kaznimi, s katerimi grozi Bog ljudstvu, so večkrat omenjene bolezni. Bolnik, ki prosi Boga ozdravljenja, prizna, da je bil pravično kaznovan za svoje grehe.

Vendar bolezen rani tudi pravičnega, ki se sprašuje - zakaj? V Jobovi knjigi se pogosto pojavi to vprašanje. „Če je res, da je trpljenje kazen za krivdo, ni res nasprotno, da je vsako trpljenje posledica greha in da ima značaj kazni. V Stari zavezi je pravični Job zgovoren dokaz. Če Bog dovoli preizkušati Joba s trpljenjem, naredi to, da dokaže njegovo pravičnost. Trpljenje ima značaj preizkušnje.”

Kardinal Joseph Ratzinger

Bolezen, čeprav kot dokaz zvestobe pravičnega ali razumevanje, da je greh upor proti pravičnosti, tudi kot priložnost, da se grešnik skesa in poda na pot pokore, ostane zlo. Prav zaradi tega prerok napoveduje čas, ko ne bo več nesreč, niti pohabljenosti in da življenje ne bo strto s smrtno boleznijo.

V Novem testamentu najdemo odgovor na vprašanje, zakaj zadene bolezen tudi pravične. V svojem javnem življenju se Jezus pogosto srečuje z bolniki. Mnoge čudežno ozdravi, tako da čudežna ozdravljenja označujejo njegovo delovanje. „Jezus je prehodil vsa mesta in vasi, učil je v shodnicah, razglašal veselo

naj se ne vdajajo malodušju ob današnji krizi, ki zadeva tudi zakrament sprave.

Nadalje papež opozarja kristjane, zlasti pri njihovem apostolskem delu, naj ne pozabijo, da je **brez Kristusove milosti ves apostolski napor Cerkve brezuspešen**. Vse kristjanovo življenje, tako osebno kot tudi apostolsko, spremlja stara in vedno nova skušnjava, češ da uspeh v duhovnem življenju in v apostolatu odvisi predvsem, če ne izključno, od človekovega napora. Res je, da Bog računa z nami in z našim sodelovanjem, vendar pa ima prednost vedno božja milost. To velja za naše osebno duhovno življenje kakor tudi za naše apostolsko delovanje. Kadar se ne upošteva to načelo, pogosto končajo prelepi apostolski načrti in dejavnosti v popolnem neuspe-

hu in zapustijo v kristjanih grenak in ponižujoč občutek nemoči in poloma. Kristus ni zaman rekel: „Brez mene ne morete nič storiti.” Zato moramo pogosto ponoviti izkušnjo apostolov po neuspelem ribolovu: „Gospod, vso noč smo delali in nismo nič ulovili.” V takih trenutkih naj bi se spomnili besede apostola Petra, ki je poln vere govoril Učeniku: „Na tvojo besedo bom vrgel mrežo.” Papež vabi v tem dokumentu vso Cerkev k temu dejanju vere, ko vstopamo v tretje tisočletje.

Končno vabi papež tudi Cerkev, naj pogosto in žejno posluša **božjo besedo**. A ne le posluša, ampak jo tudi posreduje drugim. Smo v času nove evangelizacije, ko naj z novim ognjem in novimi metodami posreduje svetu evangelijski

Pavlova beseda „Gorje mi, če ne bi oznanjal evangelija,” naj bi veljala tudi vsakemu od nas. Potreben je v Cerkvi nov misijonski zagon, ki ga Cerkev pričakuje od vseh svojih udov. Nova evangelizacija ne sme biti le stvar nekaterih „specialistov”, mora biti stvar celotne Cerkve, kajti vsa Cerkev je misijonska. Pri tej veliki odgovornosti nam morajo biti v pomoč in zgled premnogi pričevalci vere, na katere nas je spomnil veliki Jubilej. Ta nam je pokazal na toliko naših bratov in sester, ki so znali živeti evangelij tudi v sovražnih okoliščinah, pogosto sredi preganjanja, ki je zahtevalo od njih celo najvišje pričevanje, pričevanje krvi v znak zvestobe Kristusu in bratom.

oznanilo in ozdravljalo vsako bolezen in vsako slabost." Ozdravljenja so znamenja njegovega odrešenjskega poslanstva. Razodevajo zmago božjega kraljestva nad vsem zlom in postanejo simbol človekovega ozdravljenja na duši in telesu. Služijo kot dokaz, da ima Jezus oblast odpustiti grehe in so znamenja dobrote odrešenja; npr. ozdravljenje sleporojenega ali paralitičnega v Betzedi.

Tudi v prvih časih evangelizacije je bilo veliko čudežnih ozdravljenj, ki so krepila moč evangeljskega oznanjevanja. To je bila obljuba vstalega Jezusa in prve krščanske skupnosti so videle izpolnitev te obljube. „To so znamenja, ki bodo spremljala te, ki verujejo: polagali bodo roke na bolnike in ti bodo ozdravljeni." Ko je apostol Filip hodil po Samariji in pridigal, je tudi čudežno ozdravljajo: „Filip je prišel v mesto Samarijo in tam oznanjal Kristusa. Množice so enodušno prisluhale Filipovim besedam. Poslušale so ga in gledale znamenja, ki jih je delal: veliko obsedencev so z glasnim krikom zapustili nečisti duhovi, veliko hromih in šepavih je bilo ozdravljenih" (Apd 8,5-7). Sveti Pavel predstavi svoje oznanjanje evangelija, čigar značilnost so znamenja in čudeži, izvršeni v moči Duha: „Saj si tudi ne bi upal govoriti o stvarih, ki jih ne bi bil Kristus naredil po meni, da bi bili pogani poslušni, in sicer z besedo in z dejanjem, z močjo

znamenj in čudežev, z močjo božjega Duha" (Rim 15,18-19).

Odrešenjska zmaga nad boleznijo, prav kakor nad drugim človeškim trpljenjem, ni samo v ozdravljenju, ampak tudi v prostovoljnem trpljenju nedolžnega Kristusa, ko je dal vsakemu človeku možnost povezati se z njo. „Kristus, ki ni storil greha, je trpel žalost in muko. V resnici je nosil naše bolezni, naložil si je naše bolečine." Še več: Na križu nas Kristus s svojim trpljenjem ni samo odrešil, ampak je samo človekovo trpljenje bilo odrešeno. Ko nas je s svojim trpljenjem odrešil, je povzdignil človekovo trpljenje na višino odrešenja. Vsak človek, ko trpi, je soudeležen Kristusovega odrešenjskega trpljenja.

Cerkev sprejme bolnike ne samo kot predmet ljubeznive nege, pač pa spozna v njih poklic človeka in kristjana k širjenju Božjega kraljestva na nov, celo vrednejši način. Sveti Pavel pravi: „Zdaj se veselim, ko trpim za vas ter s svoje strani dopolnujem v svojem mesu, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, in to v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev."

2. Želja in molitev za ozdravljenje

Sprejetje božje volje in bolnikova želja, da bi ozdravel, je pravilno in globoko človeško dejanje, posebno še, kadar se izraža v zaupni molitvi k Bogu. „Sin,

nikar ne bodi potr v bolezni, prosi Gospoda in on te bo ozdravil."

V Jezusovem javnem življenju se je veliko bolnikov zatekalo k njemu s prošnjami za zdravje. Gospod sprejme te prošnje; nikoli jih ne odkloni. Edina Gospodova tožba je v zvezi s pomanjkanjem vere: „Kaj je to, če moreš? Vse je mogoče za tistega, ki veruje."

Ni hvalevredna samo molitev vernikov, ki zasebno prosijo svoje ozdravljenje, temveč tudi Cerkev v svoji liturgiji prosi Gospoda ozdravljenja bolnikov. Predvsem razpolaga z zakramentom maziljenja bolnikov, ki tolaži tiste, ki jih tare bridkost bolezni. Z maziljenjem in duhovnikovo molitvijo priporoča Cerkev bolnike trpečemu in povelčanemu Kristusu, naj jim podeli olajšanje in odrešenje. V rimskem misalu je posebna maša za bolnike, kjer Cerkev prosi poleg duhovnih milosti tudi za bolnikovo zdravje.

Seveda molitev ne izključuje, temveč priporoča naravna sredstva za ozdravljenje. Cerkev spodbuja vernike, naj strežejo bolnikom in naj jim prinašajo olajšanje na duši in telesu ter skušajo premagati bolezen.

V božjem načrtu in v božji previdnosti je, da se človek bori z vso močjo proti bolezni v vseh njenih oblikah in izkoristi vse možnosti, da ohrani zdravje.

Prelat Jože Škerbec, je kot delegat vodil tudi slovenske procesije sv. Rešnjega telesa v župniji Marije Pomočnice v Ramos Mejiji (l. 1998)
Foto: Marko Vombergar

3. Karizma - dar ozdravljanja v Novi zavezi

Ne samo, da so čudežna ozdravljenja potrjevala oznanjevanje evangeljske resnice, ampak v Novi zavezi imamo poročilo, da je Jezus podelil apostolom in drugim oznanjevalcem evangelija pravico in moč ozdravljati bolnike. V evangeliju po Mateju beremo: „Poklical je k sebi svojih dvanajst učencev in jim dal oblast nad nečistimi duhovi, da bi jih izganjali in ozdravljali vsako bolezen in slabost” (Mt 10,1).

„Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očiščujte, hude duhove izganjajte, zastoj ste prejeli, zastoj dajajte.” Moč ozdravljanja je torej podrejena misijonskemu delovanju, ne da bi poveljali sebe, temveč za potrditev njihovega poslanstva. V Apostolskih delih beremo: „Vse pa je v duši navdajal strah, zakaj po apostolih se je dogajalo veliko čudežev in znamenj.”

Kaj je karizma zdravljenja? Beseda „karizma” je precej širok pojem in pomeni dar, v tem primeru zdravljenja. Te milosti so podeljene posamezniku, ne da bi se z njimi poveljeval sam, ampak da bi milost ozdravljenja delil z drugim.

Vendar ne gre vedno za telesno ozdravljenje. V pismu apostola Jakoba beremo: „Če je kdo med vami bolan, naj pokliče starešine Cerkve in naj nad njim molijo ter ga v Gospodovem imenu po-

mazilijo z oljem. In molitev vere bo rešila bolnika in Gospod ga bo obudil, če je storil grehe, mu bodo odpuščeni.” S tem ne misli predvsem na telesno ozdravljenje, na nek način ga vključuje.

4. Molitve, v krščanskem izročilu, da bi od Boga zadobili zdravje

Cerkveni očetje so imeli za naravno, da so verniki prosili Boga, ne samo za zdravje na duši, temveč tudi na telesu.

Z ozirom na telesne dobrine in zdravje piše sv. Avgustin: „Potrebno je moliti, da ga ohranimo, kadar ga imamo, in da ga zadobimo, kadar smo ga izgubili.” Zapustil nam je pričevanje o ozdravljenju prijatelja, za katerega so molili škof, duhovnik in diakon.

Isto lahko razvidimo v vzhodnih in zahodnih liturgičnih obredih. Slovesna liturgična opravila velikega petka nas vabijo, da molimo k Vsemogočnemu Očetu, „naj odstrani od nas boleznin vrne zdravje vsem bolnikom”. Med najpomembnejše opravilo se označi blagoslov olja - mazila za bolnike. Tukaj se prosi Boga, naj razlije sveti blagoslov, „da bi vsi, ki bodo maziljeni s tem oljem, prejeli zdravje na telesu, duši in duhu in bili osvobojeni vseh bolezni, slabosti in trpljenja.” Podobne izraze najdemo v vzhodnih obredih maziljenja bolnikov.

5. Karizma ozdravljanja v

današnjem času

Ves čas zgodovine Cerkve ni manjkalo čudodelnikov, ki so čudežno ozdravljali. Pojav se torej ne omejuje na apostolske čase; vendar „karizma zdravljenja”, o kateri je prilično pojasniti, ne spada v pojav čudodelnikov. Vprašanje se nanaša predvsem na organizirana molitvena srečanja z namenom, da bi bili prisotni bolniki čudežno ozdravljeni, tudi tiste molitve, ki se končajo s sveto Evharistijo in imajo isti namen.

Ozdravljenja, ki so povezana s kraji molitve (svetišča ali prostori, kjer so shranjene relikvije svetnikov in mučenec), so bila izpričana v vsej zgodovini Cerkve. Prispevala so, da so se pospeševala romanja v te kraje, ki so postali slavni: npr. Martin iz Toursa, stolnica sv. Jakoba iz Kompostele.

V današnjem času je podoben primer Lurd. Ta ozdravljenja ne vključujejo „karizma ozdravljanja”, ker jih ne moremo pripisovati določeni osebi, vendar jih moramo upoštevati z ozirom na prej omenjena molitvena srečanja.

Kar se tiče molitvenih srečanj z določenim namenom za ozdravljenje - namen, ki morda ni najvažnejši, vendar vpliva na program srečanja - je potrebno, da ločimo med tistimi, pri katerih lahko mislimo na „karizma zdravljenja” (naj bodo resnična ali navidezna), in tistimi, ki s to karizmo nimajo nobene

Leta 2000 je prelat Jože Škerbec zadnjikrat vodil slovensko romanje k Materi Božji v Lujian.
Foto: Marko Vombergar

zveze. Če ni nobene zveze s „karizmo zdravljenja“, so slavja, ki so v liturgičnih knjigah, izvršena po liturgičnih predpisih, dovoljena in mnogokrat primerna; npr. sv. mašaz bolnika. Če ne spoštujejo liturgičnih pravil, izgubijo zakonitost. V svetiščih so tudi pogosta druga opravila, ki niso usmerjena v prošnje k Bogu za ozdravljenje, vendar v namenih organizatorjev in udeležencev so te prisotne. Tako liturgično opravilo je npr. izpostavitve Najsvetejšega zakramenta in blagoslov. Tudi ta opravila so legitimna - zakonita, važno je, da se ne spremeni prvotni namen. Na prvem mestu ne more biti želja po ozdravljenju. Namen izpostavitve Najsvetejšega je, da verniki v Evharistiji spoznajo čudovito Kristusovo navzočnost; ta nas vabi k združenju z Njim, ki doseže svoj višek v svetem obhajilu.

„Karizma ozdravljanja“ ni lastnost določene verske skupine: apostolov, pretekov, učiteljev, verskih voditeljev. Sveti Pavel to jasno pove, ko govori o različnih duhovnih darovih. „Vse to pa dela isti Duh, ki daje vsakemu, kakor hoče“ (1 Kor, 12,11).

Po drugi strani pa niti najbolj goreča molitev ne more zadobiti ozdravljenja vseh bolezni. Gospod govori svetemu Pavlu: „Dovolj ti je moja milost. Moč se v težavah utrjuje.“

II. PRAVILA - ODREDBE

1. Verniki lahko prosto molijo k Bogu za ozdravljenje. Če se te molitve vršijo v cerkvi ali na posvečenem kraju, je primerno, da jih vodi duhovnik ali diakon.
2. Molitve za ozdravljenje so liturgične, če so tiskane v liturgičnih knjigah, ki imajo cerkveno dovoljenje; drugače niso liturgične.
3. Liturgične molitve za ozdravljenje se morajo opravljati po določenem obredu in v liturgičnih oblačilih, določenih v Rimskem obredniku. Škofovske konference lahko prilagodijo obred blagoslova bolnikov, kot se jim zdi pastoralno primerno ali potrebno. (Prej ga mora Sveti sedež pregledati in odobriti).
4. Krajevni škof ima pravico izdajati smernice za svojo krajevno Cerkev, v tem primeru za liturgična opravila ozdravljenja. Dovoljenje mora biti izrecno, tudi kadar so opravila organizirana in so navzoči škofje ali kardinali. Krajevni škof ima pravico prepovedati taka opravila drugemu škofu, vedno, ka-

dar ima upravičen in dovolj velik vzrok.

5. Molitve za ozdravljenje, ki niso liturgičnega značaja, se vršijo drugače kot liturgična opravila; kot molitvena srečanja, branje božje besede itd. Spoštovati je treba navodila krajevnega škofa. Skrbno je treba paziti, da ne bo zmede med temi prostimi molitvami in liturgičnimi opravili. Potrebno je paziti, da med temi srečanja, posebno med tistimi, ki jih vodijo, ne pride do raznih oblik histerije, izumetničenja, pretiranosti ali vzbujanja pozornosti.
6. Prisotnost družbenih občil, posebno televizije, medtem ko se vršijo liturgične ali neliturgične molitve za ozdravljenje, so odgovornost krajevnega škofa.
7. V že obstoječe liturgične knjige, ki imajo že predvidene molitve za bolnike, se ne sme vnašati novih liturgičnih ali neliturgičnih molitev. Pri opravljenih se lahko dá možnost, da se moli v poseben namen za ozdravljenje.
8. Izganjanje hudih duhov mora biti v tesni povezavi s krajevnim škofom in v skladu s pismom Kongregacije za verski nauk ter Rimskim obrednikom. Molitve za izganjanje hudih duhov, ki jih vsebuje Rimski misal, morajo ostati različne od molitev, ki jih uporabljajo pri liturgičnih ali drugih opravilih. Pri sv. maši ali pri zakramentih je absolutno prepovedano dodajati molitve za izganjanje hudih duhov.
9. Tisti, ki vodijo liturgična ali druga opravila za ozdravljenje, se morajo potruditi, da ohranijo mirno in pobožno ozračje, potrebno previdnost in razsodnost; če se dogodi kakšno ozdravljenje med prisotnimi. Ko je opravilo končano, naj preprosto in natančno zberejo morebitna pričevanja in predstavijo dejstva pristojnim cerkvenim predstojnikom.
10. Poseg krajevnega škofa je upravičen in potreben, kadar se dokaže zloraba liturgičnih ali navadnih opravil za zdravljenje; tudi v očitnem pohujšanju za skupnost vernikov ali primeru hude nepokorščine cerkvenim liturgičnim pravilom.

Kardinal Joseph Ratzinger
prefekt Kongregacije
za verski nauk
Škof Tarcisio Bertone, tajnik

IZ NAŠE KRONIKE

V Carapachayu so proslavili dvestoletnico rojstva blaženega škofa Antona Martina Slomška in pesnika dr. Franceta Prešerna. V nedeljo, 26. novembra, so pripravili v Slovenskem domu akademijo, na kateri so se s petjem, recitacijo Sonje Kolenc in Andreja Žnidarja ter spominsko besedo Ani Klemenove spomnili njegovih velikih zaslug za slovenski narod. Pripravili so tudi razstavo knjig, videokaset, značk ter slik njegovega rojstnega kraja. V nedeljo, 3. decembra, pa je bila akademija posvečena pesniku Francetu Prešernu. Sandi Žnidar je deklamiral vseh osem kitic njegove „Zdravljice“, nato sledil kratek povzetek Prešernovega življenja, v katerem je bil poudarjen pomen njegovega pesnikovanja za slovenski narod.

Šola dr. Franceta Prešerna iz Castelarja je zaključila šolsko leto 2000 v soboto, 2. decembra, en dan pred 200. obletnico rojstva največjega slovenskega pesnika, čigar ime nosi ta šola. Na proslavi so se ga spomnili z recitiranjem njegovih pesmi, učiteljica Nadi Kopač pa je poezije povezovala s tekstom Mihe Gaserja, v katerem primerja Prešernove bolečine s tragiko našega zdomstva. Nato so vsi šolarji še zapeli „Luna sije“. Potem se je voditeljica šole prof. Marjana Vivod poslovila od šolarjev do naslednjega leta, predsednica odbora staršev Ani Zarnik pa se je zahvalila učiteljicam. Osmi razred je letos dokončalo devet šolarjev. Z izbranimi besedami in šopkom rož so se s hvaležnostjo spomnili svojih učitelj in katehetov, ki so jih od vrtca pa do lani spremljali na njihovi šolarski poti. Ko se je stemnilo, je na Pristavo prišel sv. Miklavž s svojim spremstvom.

Šolska počitniška kolonija je odpotovala 2. januarja v Počitniški dom dr. Rudolfa Hanželiča v kordovskih hribih in se srečno vrnila v Buenos Aires 16. januarja. Kolonijo je vodila Metka Slabe.

BREZJE

Slovenija danes

Branko ROZMAN

PREŠEREN, PESNIK VREDNOT

V Prešernu „polje izreden čut za etično vrednoto. Pristnost. Svoboda. Pravica. Poštenost. Ljubezen. Prijateljstvo. Narod. Kultura“ (pisatelj Rebula, *Delo*, 4. dec.).

To je bistveno sporočilo Prešernove poezije Slovencem. Za vse čase. Tudi za današnjega. Mogoče zanj še posebej. Da je danes slovenski narod razdeljen, ni nobena skrivnost. Ločitvena meja med nami pa teče prav po črti sprejemanja in nesprijemanja vrednot. Ker je prevrednotenje vrednot v slovenskem prostoru vsilila KPS z revolucijo, ni težko uganiti, kdo pri nas brani resnične vrednote, kdo pa lažne. Pot do sprave vodi samo po poti sprejemanja resničnih vrednot. Dokler jih ne bomo sprejeli, nam je pot v lepšo prihodnost zaprta. Hvala Bogu, da je uresničevanje vrednot tudi absolutni pogoj za vstop Slovenije v Evropo.

Pomanjkljiva razlaga Prešerna

Slovenski partijski interpret naše polpretekle zgodovine je ob letošnjem jubileju v Prešernu ponovno odkril neizprosne zagovornike boja za svobodo - kot nekakšnega predhodnika revolucionarjev, ki so se v času druge svetovne vojne z „golimi rokami uprli tujcu“. Dokaz za to trditev je našel pri Črtomiru in njegovih tovariših. Škoda, da ni zgodbe iz Krsta pri Savici pripeljal do konca.

Res je Črtomir s svojimi vojaki branil vero „bog'nje Žive“ in se z orožjem uprl nasilnim prekrščevalcem. Po popolnem vojaškem porazu se je pa po zgledu svoje izvoljenke Bogomile dal krstiti. Že s tem

je priznal svojo prejšnjo zmoto. A je storil še več. Postal je duhovnik in misijonar krščanstva, proti kateremu se je prej bojeval.

Prisega „po svoji vesti“

- Katarina Tinca Kuhelj, *Delo* (6. dec.):

Prisegli so nam ministri: „Ravnal se bom po svoji vesti.“ Vest mora biti prav oblikovana, da se lahko ravnamo po njej. Kje je zagotovilo, da imajo vsi prav oblikovano vest?

Op.: Vest je sodba praktičnega uma, kaj je moralno dovoljeno in kaj ne. Obenem je to zadnji kriterij, po katerem se lahko nekdo ravna. Ta kriterij ima človek delno prirojen, delno pa si ga privzgoji po vplivu okolja, zlasti staršev, šole in družbenega sistema. Vsi naši sedanji poslanci so se oblikovali v času totalitarnega režima, šli skozi šolo samoupravnega socializma in na vsamote. S tem je jasno, da je njihova vest oblikovana po skritih kriterijih, kolikor ni morda družinska vzgoja te kriterije nevtralizirala. Ko bi živeli v udejanjeni demokraciji, bi verjetno posebna komisija preiskala pod etičnim vidikom preteklost vsakega kandidata za poslanca. Ker take demokracije pri nas še ni, bodo v našem parlamentu še

lep čas sedeli razni nekdanji udbovci, VDV-ejevci, visoki partijski funkcionarji, skratka, ljudje z dvomljivo preteklostjo in dvomljivo oblikovano vestjo. To je pa za Slovenijo velika nesreča.

Oblast, ki raste - Ivan Puc, *Mag* (6. dec.):

Eno bistvenih vprašanj, na katero bo treba odgovoriti, je, kako smo zadovoljni s „postrevolucijsko“ državljsko demokracijo, kot je dejal Ivan Urbančič, in kako v tem smislu gledati na že četrto Drnovškovo vlado. Kaj za mlado de-

mokracijo pomeni, da je pomembnemu delu državljanov odtegnjeno sodelovanje pri izvršni oblasti? Polleta Bajkove vlade je bilo pač premalo, da bi menjava oblastnih garnitur v politiko vnesla normalnost in da bi se po zadnjih volitvah med delom javnosti ne okrepil občutek, da nekateri pripadniki politične elite niso na oblasti le za določeno mandatno dobo, temveč da so si jo trajno prilastili.

Slovo - Z uredništva Družine so mi sporočili, da bodo v prihodnjem letu prenovili strani s tematiko Kristjani v javnosti in spremenili tudi rubriko „Paberkovanje“. Ker se je uredništvo pomnožilo z dvema novinarjema, bodo prenovljeno rubriko vodili sami. S tem se od te rubrike poslavljam.

„STRAŽA PRED TABERNAKLJEM“

Edmonda Micheleta, ministra v francoski vladi generala De Gaulla, so imeli za „ministra, ki moli“. Ko je bil ob nedeljah kje na obisku, je vedno prosil, naj mu prihranijo čas za mašo. Nekoč se je neki politik vznemirjal, kako lahko minister v laični francoski vladi to počne. Edmond Michelet je odgovoril: „V Dachau sem tvegati življenje za to, da sem bil pri maši, pa mi tudi danes tega ne bodo preprečili potrebe dnevnega urnika ali mnene drugih.“

V knjigi *Ulica svobode* pripoveduje, kako je bilo pri maši v taborišču. Vstal je ob petih zjutraj, pol ure pred drugimi. „Misel na to, da sem podoben trapistu, ki ga prebudijo, da bi prepeval hvalnice, je vnašala vsaj nekaj fantazije v samodejen potek vsakdanjega reda,“ pravi. V kapeli je šeststo duhovnikov, stisnjenih drug ob drugega, tiho sledilo mašnikovim molitvi. Zelo dobro so bili or-

ganizirani: liturgično barvo, ki daje ton dnevu, so natančno upoštevali. Vse je potekalo v globoki zbranosti. „Nismo bili izgubljeni na oddaljenem planetu! Deležni smo bili življenja Cerkve.“ Govori tudi o polnočnici za božič leta 1944, ko je med taboriščniki razsajal tifus. „Oče Morelli, mlad dominikanec pomirjujočega nasmeha, je pravkar daroval nepozabno polnočno mašo. Navaden kozarec je služil za kelih, pokrovček škatlice za zdravila za pateno. Eden izmed nas je zaskrbljenega obraza nadzoroval okolico.“

Za tifusom je zbolel tudi Edmond Michelet. Zaradi velikih krast se niti premikati ni mogel. Njegov zaporniški tovariš Amboiroux, proticerkveno naravnani komunist, ga je našel in vprašal, kaj lahko stori zanj. Michelet je molčal. Nenadoma se Amboiroux domisli: „Hudo ti mora biti, ko ne moreš vsako jutro v kapelo,

Pri oltarju doma

Andrej POZNIČ

Urednik Duhovnega življenja (zdaj že pokojni prelat Jože Škerbec, op.) me je prosil, naj napišem nekaj vrstic za bralce. Na kratko naj bi opisal svoje „spomine“ od trenutka, ko sem pred štirinajstimi leti odletel v Evropo, do danes. Najprej bi hotel nekatere stvari pojasniti, da ne bo nepotrebnih nespornostov. Spominjam se le nekaterih reči in dogodkov in morda ne tako kot so se v resnici zgodile, ampak kakor jih želim sam ohraniti. Največ stvari sproti pozabljam in, kar me ne zanima, sploh ne registriram. Vrstice, ki jih pišem, nimajo torej nobene „zgodovinske“ vrednosti. Upam le, da bodo komu v veselje in prijetno branje in morda v spodbudo.

Semeniška leta

Potem, ko sem dokončno izgubil bitko z Jezusom — on je klical, jaz pa sem se upiral — okoli duhovniškega poklica, sem odpotoval v Jugoslavijo na študije, da bi se potem vrnil v Argentino in delal za slovensko skupnost. Konec avgusta leta 1986 sem odletel z Ezeize v meni neznan svet. Spominim se le občutka, ki sem ga imel v trenutku, ko so me stopnice peljale v prvo nadstropje letališča, predno smo se vkrcali v letalo. Imel sem občutek, da se potapljam v črno luknjo, v neznano prihodnost in da so tisti, ki so mi mahali v odhod, ostali nedosegljivo daleč.

V Evropi so me dobro sprejeli. V Jugoslavijo sem se pripeljal skozi Trst. Spominjam se, da me je na meji spreletel srh, ko sem videl rdečo zvezdo na kapah miličnikov (ime za policaja v komunistični Jugoslaviji) in carinikov. Bili so zelo prijazni, veliko bolj kot italjanski uradniki, pa vendar predstavniki nekega režima, ki so mi ga vedno predstavljali kot zločinskega. Poleg te nevidne notranje spremembe, se ni zgodilo nič. Na oni strani rjaste zavese so ljudje živeli svoje življenje, kakor povsod drugod.

kaj?”

„...“

„Glej, takole: dokler sam ne boš mogel hoditi, bom šel jaz namesto tebe. Tam bom stražil. Nadomestil te bom pač, če hočeš...”

Tako so duhovniki iz bloka 26 v naslednjih dneh preseščeni videli, kako je bil francoski komunist Amboiroux na straži prijateljstva pred tabernakljem.

Srečevali so se z istimi težavami, kakor smo jih imeli doma. „Groznega“ ni bilo ničesar.

Kmalu po prihodu v Ljubljano sem se prvič v življenju srečal z ljudmi, ki so se čudili, da hočem postati duhovnik in da se zaradi tega ne bom poročil. Celibat jih je bolj motil kot mene. To jim je bilo tudi znamenje, da je duhovništvo nekaj posebnega. Nekaj dni pozneje sem imel priložnost sodelovati pri kopanju vodovala za neko vas visoko v hribih. Mislim, da nisem vedel, kaj se dogaja okoli mene. Jaz sem samo kopal jarek in se pogovarjal z ljudmi o stvareh, ki so jih zanimale. Nekaj časa sem bil glavni predmet pogovora jaz sam, ker sem bil od drugod pa govoril slovensko in še „župnik“ sem hotel postati (besedo župnik uporabljajo za duhovnika nasplošno). Zato so me spraševali, kakšno je moje rodno mesto, kateri jezik govorimo, itd. Nekateri so se hoteli pogovarjati tudi o polpretekli zgodovini, čeprav je lahko

to prinašalo takrat še težave. Delo nas je priganjalo, zato ni bilo veliko časa za dolge razprave.

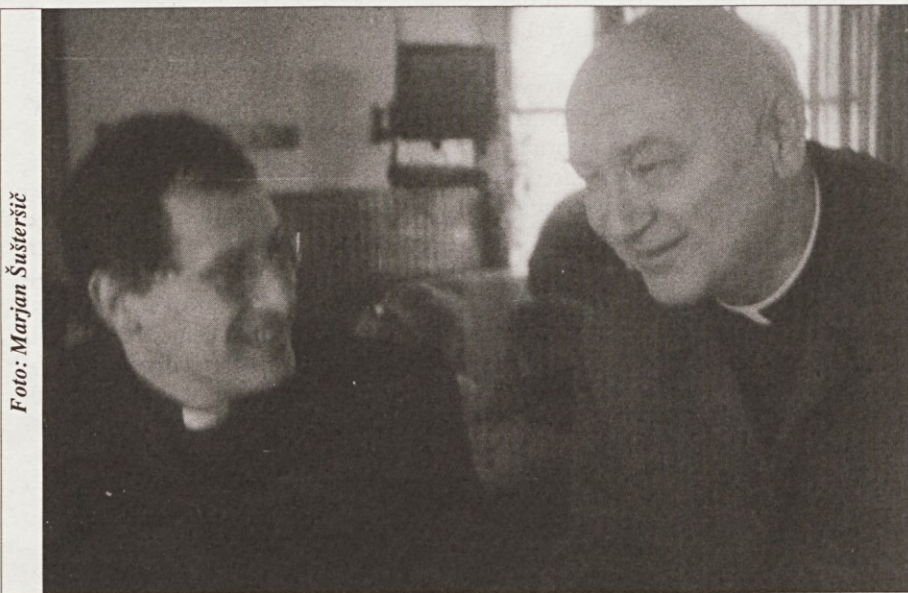
Presenetilo me je zelo, da so poveščevali samo fizično delo. Tako, ki se vidi. Ono s krampom in lopato. Intelektualnega ali pisarniškega dela pa niso marali. Ljudje v pisarnah pa prav tako niso marali delavcev.

Semenišče je postalo moj dom za šest kratkih let. Bila so to čudovita leta. Dobili smo odličnega spirituala, pokojnega g. Joška Benedetiča, ki nas je s svojimi pridigami in punkti, predvsem pa s svojim čudovitim zgledom oblikoval in pripravljajal na duhovniško življenje. Naš letnik je spremljal vseh šest let, zato se upravičeno imenujemo njegov letnik.

V upanju, da bo kateri od odgovornih kdaj rekel, da nimam poklica, sem se vrgel na delo. Učil sem se za izpite, bral Sveto pismo od prve do zadnje strani — za kar so nas navduševali profesorji na Teološki fakulteti —, igral košarko in nogomet vsakič, ko so potrebovali kakšnega igralca — razen pozimi, ko je sneg in mraz, ko se na prostem ne da igrati takšnih športov — in v ničemer nisem izstopal iz mase bogoslovcev.

V letniku sem se odlično počutil. Sošolci so bili „po mojem okusu“, če smem tako reči. Kmalu so se navadili tudi na moje muhe in jezikavost, pa so mi kakšno ušpičili, da je bilo smeha veliko. Navada je bila, da smo praznovali godovanja tako, da je dotični povabil v svojo sobo letnik in ga pogostil s salamo in pijačo. Prvo tako godovanje je bilo kmalu po začetku šolskega leta. Pripra-

Foto: Marjan Šušteršič

vili so tipično slovensko praznovanje. Pozabili pa so na sok. Jaz ne bi bil jaz, če jim ne bi postavil ultimata: „Če naslednjič ne bodo pomislili na brezalkoholno pijačo, ne pridem!” Fantje so si to dobro zapomnili. Na naslednje godovanje sem bil posebej povabljen s pripombo, da bo zame tudi poskrbljeno. Ves vesel se pridružim pojedini in dobim „frutek”. Vsi so se smejali, jaz pa nisem razumel, zakaj. Nisem namreč vedel, da je frutek sok za dojenčke in so me za takega simbolično razglasili. Smeha je bilo na pretek. V šestem letniku pa smo pili veliko več soka kakor vina...

Hitro smo se v semenišču spremenili iz fazanov v džombe. Ja, ja, tudi jaz nisem vedel, kaj je to... Oboje prihaja iz jugoslovanskega vojaškega življenja. Prvi so bili naborniki začetniki, tukaj tkim. „colimbas”, drugi pa so bili tisti, ki so že odštevali zadnje mesece in dneve svoje vojaške tlake. Postali smo veterani v bogoslovju in posvečenja so se nam hitro približevala.

Vsako leto so nas dvakrat pošiljali na prakse (propagandne vikende za naš poklic) po župnijah, kjer smo imeli kot glavno nalogo odgovor na vprašanje „zakaj si se odločil za ta poklic?” Odgovori so bili nadvse ustvarjalni, vedno resnični, pa nikoli točni. Poleg tega pa smo imeli tudi priložnost, da smo videli različne župnije po naši nadškofiji in si s tem ustvarjali neko podobo razmer, v katerih delajo duhovniki.

Po tretjem letniku smo imeli daljšo počitniško prakso v mesecu septembru, da bi na župnijah pomagali in bolj natančno spoznali življenje župnikov. Prvič v svojem življenju sem se za dalj časa srečal z običajnim župnijskim življenjem.

Duhovno življenje v naši skupnosti nima tipičnih značilnosti klasične župnije, ki je v svoji zasnovi teritorialna. Župnijo sestavljajo ljudje na čisto določenem ozemlju. V Evropi so župnije stoletne in tudi tisočletne, zato se je zavest o pripadnosti oblikovala kakor si jo je Cerkev zamislila.

Prvič sem med svojo prakso v letu pred posvečenjem učil eno celo šolsko leto verouk v veroučni šoli. Ponovno sem se moral učiti veroučne odgovore, ki sem jih že pozabil. Tako sem spraševal otroke, ki so morali odgovarjati na pamet, jaz pa sem imel odprto knjigo, da sem lahko preveril, ali pravilno odgovarjajo. Na Teološki fakulteti se deset

božjih zapovedi namreč nismo učili. Vsi so predpostavljali, da jih poznamo...

V Sloveniji vsako leto izbirajo „osebnosti leta”. Ljudje so povabljeni, da glasujejo v različnih medijih (radiih, revijah in časopisih) za ljudi, ki so posebej zaznamovali iztekajoče se leto. Odveč je povedati, da je Kučan vedno prvi... Med zanimivosti diakonskega leta moram prišteti tudi naše sodelovanje pri teh izborih. V letu 1991 je bilo očitno potrebno dodatno očrtni prvega moža vlade, takrat je to bil Lojze Peterle, in vse je teklo kot namazano. Kučan je bil najbolj pozitivna, Peterle pa najbolj negativna osebnost leta. Z župnikom pa sva se pri sobotnem kosilu, tik pred iztekom akcije, odločila, da bi bilo pametno storiti kaj, da bi stvar nekoliko popravili in pokazali, kako velika manipulacija je vse skupaj. V popoldanskem času sva pripravila vzorec glasovnic. Po večerni sveti maši sva prosila župljane, če bi malo počakali, in sva jih nagovorila, da bi se nama pridružili. Ljudje so akcijo sprejeli. Domov so vzeli pripravljene glasovnice in jih brez prepisovanja podpisali, dali v kuverte in poslali v uredništvo pristojne revije. V ponedeljek, ko so bili že prepričani o zmagi, je prišla gora pisem iz Logatca, ki je obrnila rezultate na glavo. Ker so bile glasovnice na zelenem papirju, je bilo že na prvi pogled očitno, da je akcija organizirana. Peterle je tako s prvega mesta spodrnil večno prvega Kučana kot najbolj priljubljena osebnost leta in ostal tudi najbolj nepriljubljena. Kučan je bil tudi na negativni lestvici drugi. Paradoxs in nesmisel akcije je postal očiten. Naslednje leto so opustili volitve za negativca leta. Pozitivno lestvico so ohranili in še vedno dobro služijo svojemu namenu, da Kučanu krepki vedno usiha-joči, medijsko napihnjeni ugled.

Z župnikom sva se ob vsem nadvse

zabavala, ker je malo truda rodilo velik učinek. Ves mesec januar so se mediji zaletavali v to našo nedolžno akcijo in jo zlorabljali v svojem stilu za napade na Cerkev.

V drugi polovici četrtega letnika, ko je bila slovenska pomlad že v polnem teku, pa se je zgodil temeljni preobrat v mojem semeniškem letu. Po spletu okoliščin sem pristal v študentski politiki (nekaj podobnega kot tukaj Centro de Estudiantes na UBA-i) in s tem izstopil iz povprečja. Šele takrat so moji predstojniki začeli resno razmišljati o tem, da bi me zadržali v Sloveniji, ki je za časa diakonskega posvečenja bila že samostojna in svobodna demokratična država.

V prvem letu samostojnosti, 29. junija 1992, smo bili posvečeni v duhovnike. Bogu hvala!

Kaplanska leta

Takoj po posvečenju so me dodelili kot kaplana župniji Kapitelj v Novem mestu. Pravijo, da je prva župnija duhovnikova prva ljubezen. Kot kaplan sem poučeval verouk v petem, šestem in sedmem razredu ter imel še mladinski in študentski verouk ter ministrante. Priprava na birmo me je prvo leto presenetila, ker nisem računal nanjo, zato je bila kratka in površna.

Ker sem prišel konec oktobra na svoje delovno mesto, ko je v župniji že vse potekalo po ustaljenem redu, sem se moral prilagoditi vsem urnikom in nadaljeval z zastavljenim delom. Imel sem tudi „svojo” mašo ob nedeljah. Ta je bila polenajsta, ko so mladi že vstali...

Kaplanova prednost in omejitve je, da mu je vse novo. Zame še posebej, ker sem se moral popolnoma vživeti v župnijsko življenje. Kaplan pomaga župniku in se mu pokorava takrat, ko župnik jasno odloči nekaj s svojo pastirsko oblastjo. V praksi se običajno oba duhovnika zmenita, kako in kaj bosta delala in v katero smer bosta vlekla. Imel sem čast in srečo, da je župnik vedno podprl moja stališča, načrte in delo, čeprav bi sam stvar s svojo izkušnostjo izpeljal drugače.

Kaplani, posebno novomašniki, so znani po tem, da so „polni učenosti”. Vsi grešijo zaradi pomanjkanja izkušenj. Zakaj bi moral biti sam izjema? Vse začetniške grehe sem naredil, kar po spisku, da ne bi kakšnega izpustil.

Z mladino sem delal po ustaljeni

praksi. Imeli smo redna srečanja ob četrtnih. Mladina je prihajala z idejo, da bi se imela lepo, jaz pa z namenom, da bi izvedeli, kar sem menil, da je nujno za dobro krščansko življenje. Tukaj smo se razhajali, kakor se vedno razhajajo vzgojitelji in gojenci. V ospredje je večkrat prišlo vprašanje predzakonskih spolnih odnosov, ki se jim običajno niso zdeli nič slabega, ampak prej dobrodošla dopolnitev nekega „ljubezenskega odnosa“. Poskušal sem jim približati cerkveni nauk in jih navdušiti za vzdržnost in čisto življenje. V sedanjem svetu je mladina zelo osamljena in se mi zdi pravi čudež, če komu uspe zaživeti čisto in sveto mladost.

Najbolj množično veroučno uro sem imel takrat, ko smo se ustavili ob subliminalnih in satanskih sporočilih v rocku in drugi moderni glasbi. Mladina ni verjela svojim lastnim ušesom. Tudi sam sem bil presenečen nad razširjenostjo pojava. Bili smo pretreseni. Ne verjamem pa, da so zaradi tiste ure nehali poslušati svoje najbolj priljubljene skupine... Usoda duhovnikov je, da sejemo in ne vidimo rasti posejanega, ker so časi prekratki. Smo sejalcji in ne žanjci. Kar žanjemo sedaj, je običajno delo naših duhovniških prednikov.

V Kapiteljski župniji smo imeli z mladino dva tedna skupnega bivanja. Enega poletja v Grdunih na Kolpi, ki je bil del

veroučnega leta in kjer je bil kaplan avtomatično „šef“ in odgovorna oseba. Osebnost sem se osredotočil na vzdrževanje in uveljavljanje dogovorjenega reda. Otroci pa so sami vodili vse organizacijske zadeve. Od nabiranja in nakupovanja hrane do organizacije dežurstev in podobno; drugega pa pozimi, kamor je bil kaplan običajno povabljen zraven. Skrbel naj bi predvsem za molitve in sv. mašo. Zimsko skupno bivanje je potekalo okoli Novega leta in je bilo zaznamovano s smučanjem. Ti dve srečanja sta bili značilni za kapiteljsko župnijo.

Posebno poglavje si zasluži moja skrb za ministrante. Podedoval sem močno skupino ministrantov. Bilo je precej takih, ki so že prestopili klasično mejo odhoda, konec ljudske šole. Najvišji ministrant je bil glavo višji od mene, najmlajši pa je komaj stopil k prvemu svetemu obhajilu. Po semeniškem zgledu sem jih uredil po vrsti in jim določil službe. Ker je na Kapitlju bival upokoje-ni beograjski nadškof Alojzij Turk, smo imeli škofa vedno pri roki in smo si lahko privoščili pontifikalno, nadvse slovesno bogoslužje, kadar smo hoteli. Tudi g. prošt rad skrbi za slovesno bogoslužje.

Prvo leto mojega kaplanovanja je sovpadalo s praznovanjem 500-letnice Kolegiatnega kapitlja v Novem mestu, kar je še olajšalo moje delo z ministran-

ti, ker je bila prisotna zavest, da se moramo izkazati.

Uporabljal sem znano taktiko „daj-dam“. Osnovnošolski fantje so prihajali vsako soboto med šolskim letom na ministrantsko vajo in nogomet ali ping-pong. Vaja je trajala vsega skupaj petnajst minut. Vadili smo hojo, držo telesa in rok, pripravo oltarja, priklone, uporabo kadilnice in čolnička, itd. Za večje praznike, veliko noč, npr., so pa morali priti vsi, ki so želeli ministrirati ali se obvezati, da bodo za te praznike stregli pri oltarju — bili so to večinoma srednješolci — eno uro prej, da smo imeli vajo. Vadili smo vse, kar morajo ministranti vedeti in narediti med obredi in kako morajo svojo vlogo „odigrati“. Bili so to najboljši ministranti med ljubljansko in zagrebško stolnico, kjer strežejo bogoslovci, ki so „profesionalci“. Prepričan sem, da le vaja naredi mojstra. Tudi pri mašnih strežnikih.

Ah, da ne pozabim, nogomet ali ping-pong smo igrali uro in pol ali še več. Mislim, da so fantje prav zaradi tega radi prihajali. Korist je bila obojestranska. Oni so igrali nogomet, jaz pa sem imel svoje ministrante.

Nova spoznanja odpira duhovniku tudi spovedovanje. Pred posvečenjem je nemogoče dobiti izkušnje za delitev tega prepotrebne zakramenta. V spovednici duhovniki lahko preverjamo,

Ko je prelat Jože Škerbec vodil obrede na veliko soboto 2000 v cerkvi Marije Pomagaj.
Foto: Marko Vombegar

NEKAJ POGLEDON NA VČERAJ IN NA JUTRI

Ob predstavitvi knjige dr. Marka Kremžarja „Med smrtjo in življenjem“ („Družina“, Ljubljana 2000) v Slovenski hiši

Jure VOMBERGAR

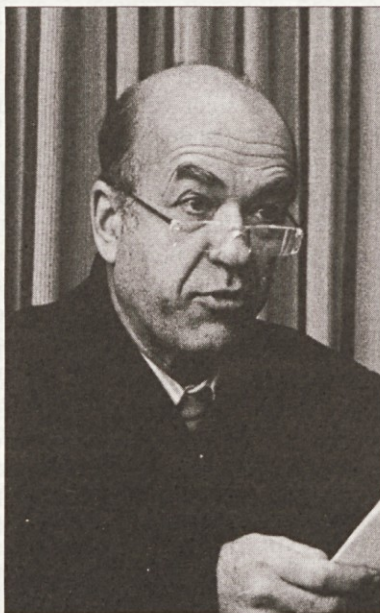
Uvod je napisal Branko Rozman, opremil Tone Seifert; knjiga ima 117 strani, dvajset poglavij in na koncu seznam knjig (23 naslovov), ki osvetljujejo obdobje zadnjih sto let zgodovine, predvsem polpretekle zgodovine slovenskega naroda.

Pravzaprav tenka knjiga, a to je bolj kot debele bukve: navaden človek se je ustraši in je ne vzame v branje, kvečjemu prelista. Knjiga nima znanstvenih pretenzij, pač pa želi nuditi splošen pogled „na vprašanja bližnje preteklosti, sedanosti in posredno do prihodnosti našega rodu“. Prav zadnji izražen namen pa je srčika knjige: razmišljanje in predlogi za slovenski narodni program (s tem v zvezi pomen slovenske diaspore) ter za preživetje slovenskega naroda. Bralec bo mogel ugotoviti, da je to delo sinteza branja številnih knjig in dolgih let razmišljanja. Strniti to v skromen obseg in v vsem razumljivo berilo, je posebna umetnost.

Knjiga je namenjena vsem, ki iščejo resnico, njim, ki so prepričani, da se ji je mogoče približati in spoznati vsaj del nje, v zavesti, da je le Bogu pridržano spoznanje vse resnice. Namenjena je tistim bralcem, ki so pripravljeni sprejeti resnico, četudi je kdaj neprijetna ali celo boleča.

Ko sem bral knjigo, sem si zapisoval tiste ideje, ki so me najbolj nagovorile ter sproti registriral tudi misli, ki so se mi porodile ob branju, čeprav imajo z napisanim le posredno zvezo, za morda ilustrirajo kak neupoštevan vidik. Zato bo bolj kot analiza knjige (za kar se ne čutim poklicanega in usposobljenega), rajši moje razmišljanje ob njej.

Danes je mnogo ljudi, ki menijo, da ni mogoče spoznati resnice, še več, zanikajo obstoj resnice. Nekomu, ki je vzgojen v krščanskem duhu, je zelo težko približati se takemu odnosu do stvarnosti in ko se sooči z njim, je v veliki zadregi. Naj ilustriram s pogovorom, ki sem ga imel v Sloveniji z nekom, ki ima omenjen način razmišljanja in

izhaja iz partizansko-komunistične družine. Govor je bil o tem, kaj bi se zgodilo, če bi katoličani dobili na volitvah 'preveč' glasov. Sogovornik je izrazil bojazen, da bi se vrnil v srednji vek, v dobo križarskih vojsk in inkvizicije, v dobo sežiganja čarovnic in krivovercev. Misli sem, da se šali in sem se tudi sam pridružil temu hecu. A takoj sem zaznal, da misli 'zares', če se pri takem razmišljanju sploh more reči, da je kaj 'zares'. Vprašal sem ga, če pozna katoliški družbeni nauk in papeške okrožnice. Namrdnil se je, da je to zanj 'brez veze', se pravi, da nima nobenega smisla, češ da Cerkev danes govori kar govori, ker nima oblasti in moči. Ko je imela vso oblast, je govorila in delovala drugače. Postal sem pozoren in istočasno v zadregi, kaj naj rečem. Prvič sem se srečal s tako radikalnim in brezpriznim mnenjem. Povedal sem mu, da katoličani vzamemo zares to, kar uči Cerkev, da se tudi verski nauk v času stoletij spopolnjuje z novimi uvidi in se vedno bolj bliža resnici, katere pa ljudje nikoli ne bomo v vsem zapopadli, ker smo pač nepopolni. Za sogovornika je

bilo to, kar sem govoril, le potrditev tega, kar je sam trdil, namreč, da se nauk Cerkve spreminja z ozirom na delež oblasti, ki jo ima v družbi. Nikakor se nisva mogla sporazumeti. Zanj je vsako razmišljanje in delovanje pogojeno z močjo v družbi. Ko se je pogovor nato prevesil v dogajanje v Sloveniji med zadnjo svetovno vojno in po njej, je imel odgovor na dlani: če bi zmagali domobranci, bi pobili vse partizane in ofarje. Trdil je, da so partizani pač izrabili prilžnost, ko so imeli vso oblast, niso bili nikomur odgovorni, ostali svet pa je gledal drugam; isto bi napravila nasprotna stran v istih okoliščinah, tako da v bistvu na partizanski strani ni nobene krivde. Po takem mišljenju torej ni resnice ne laži, ni pravice ne krivice, ni krivde in ne zasluženja.

Ne vem, kako je mogoče s takim odnosom do stvarnosti soživeti in komunicirati z ljudmi, recimo v družini, če je vse govorjenje le orodje (ali orožje) za 'premočevanje', za prevladanje nad drugim, boj za oblast; drugače pa nima nobene teže, nobenega smisla; vse je blef, v najboljšem primeru le igra z besedami. Menim, da ljudje s takim svetovnim nazorom, s takim razmerjem do življenja in soljudi, če so dosledni, nujno zaidejo v cinizem in končno v obup. Doslednost v tovrstnem razmišljanju pa je v življenju nemogoča, neprestano se zahaja v protislovja. Verjetno prav ta nedoslednost omogoči tem ljudem preživetje. Ne vem, če se nekdanji komunisti zavedajo, da je potemtakem tudi, recimo, njihova verzija t. im. *Narodno osvobodilne borbe* (vnaprej NOB), če so dosledni, tudi blef. Vendar, v človeški naravi je, da mora v nekaj verovati. Za marksiste je religija izmišljotina neke dobe na neki stopnji razvoja, mit, ki osmisli življenje neke skupine ljudi, najbrž potrebna reč, a v bistvu izmišljena, konstrukt. Dokler je bil komunizem še v modi, je bil za mnoge brezverne v rabi kot nadomestek religije. Ko je žalostno propadel, so komunisti ostali brez osmislitve svojega bivanja in početja ter se po različnih državah različno prilčili novim razmeram. Slovenski komunisti so prevzeli mit NOB in mu odvzeli glavno sestavino, komunistično revolucijo, ker je postala 'grda beseda'. Tak konstrukt, opran, postrgan in pobeljen NOB, je današnja religija velikega dela prebivalstva v Sloveniji,

edino sveto in nedotakljivo, za tiste, ki se drugače iz vsega norčujejo, ki jim sicer nič ni sveto in nedotakljivo, ki sicer ne verjamejo nikomur in ničemu.

Večkrat sem razmišljal, kaj je hotel reči Kučan papežu, ko mu je povedal, da je več resnic in kakšen namen je imel pri tem. Prav gotovo ni hotel poučevati papeža o fundamentih filozofije in teologije. Prišel sem na to, da je bila pravzaprav neka diskretna prošnja. Takole bi jo predstavil: „*Vaša svetost! Mi (slovenski boljševiki) imamo svojo resnico, svojo verzijo o NOB, vi (katoličani) imate svojo. Imejte svojo, a za božjo voljo, pustite nam našo! Dopovejte vašim klerikalcem, naj nam jo pusté na miru in naj ne gnjavijo z zahtevo po objektivni zgodovinski resnici, ki dela nervozne moje somišljenike in jim ne pusti spati*”.

Mit o NOB ima dva namena. Prvi je, družiti okoli sebe pripadnike nekdanje nomenklature (čeprav v bistvu vanj ne verjamejo), druga pa, vplivati na tiste, ki še kaj dajo na možnost zgodovinske resnice, ki verjamejo v 'bona fide' drugače mislečega sogovornika in v njegovo prizadevanje za skupno dobro, to se pravi, vplivati na kristjane. „*Morda pa je na tem le kaj res*”, bodo porekli kristjani. (Zakaj kristjani bolj verjamemo svojim nasprotnikom, preganjalcem, mučiteljem in pobijalcem kot pa lastnim ljudem, je najbrž vprašanje globinske psihologije. Ali pa je neke vrste 'poklicna deformacija', seveda nepredvidena, nehotena, nezaželjena?) Mit NOB bo najbrž trajal, dokler bodo živeli kristjani. Če kristjanov ne bo več, ne bo nikogar, ki bi še verjel vanj. Takrat pa tudi mit ne bo več potreben.

Potreba, da kristjani verjamejo boljševikom, je torej zanje bistvene važnosti. Zato je toliko bolj žalostno, da predstavniki in voditelji kristjanov nasedajo boljševiškim nakanam, čeprav bi se morali že vnaprej zavedati, da bodo opeharjeni, kot vedno. Kako to da, recimo, vabijo Prunka na simpozij o škofu Rožmanu in zgodovinarja Pirjevca na Drago mladih 2000?

Jasno mi je, da zagovorniki mita o NOB ne bodo vzeli v roke Kremžarjeve knjige, če pa že, le zato, da bi iz nje pobrali protikomunistične argumente in jih priličili za svojo uporabo v borbi za oblast in interese. Dejansko to počenjajo od nekdaj. Ne vem, če obstaja kak argument protikomunistične strani, ki ga komunisti oz. njihovi nasledniki ne bi takoj uporabili za zagovarjanje svojega početja v smislu: *katoličani so še hujši*.

Knjige dr. Kremžarja tudi ne bodo brali ljudje, ki sicer verjamejo v možnost poznanja vsaj delne resnice, pa je nočejo vedeti. Zvedeti resnico o nečem, pomeni vzpostaviti nov odnos do tistega védenja. Recimo, če zvem o nekom, da mi je ubil moje najdražje, ne bom mogel imeti do njega več istega odnosa, ko sem ga imel prej, ko nisem vedel. Moral bi se pretvarjati, tega pa ni vsak zmožen. Ljudje v Sloveniji, katerih zaslužek in preživetje so odvisni od nekdanjih boljševikov in njihovih potom-

cev, se branijo zvedeti resnico o njihovih zločinih. To védenje bi se jim poznalo že na obrazu in bi jih oviralo v medčloveških odnosih. Eni bi se potili, drugi zardevali, tretji umikali pogled, gledali v tla... Nima vsak, kot tu rečemo, 'cara de poker'.

Knjige ne bo bral tisti, ki mu je bilo med vojno ali po njej podarjeno življenje. „*Lahko bi me mučili in ubili, kot so desetisoče, mene pa niso*”, si misli in bo do konca življenja hvaležen potencialnim krvnikom in to hvaležnost izkazoval na različne načine. Ne bo hotel vedeti o žrtvah krvnikov in o okoliščinah pobojev. Menil bo, da je to pošteno do tistih, ki bi ga lahko ubili, pa ga niso.

Ne bo bral knjige tisti, ki je med vojno sodeloval z boljševiki v veri, da gre za dobrobit naroda. Če ne prej, danes se zaveda, da so ga prevarali in izrabili, pa tega noče priznati niti samemu sebi, kaj šele drugim. Moral bi priznati vsaj del krivde za vse, kar se je med revolucijo in po njej zgodilo, tega pa ni vsak sposoben.

Še vrsta psiholoških razlogov je, darojaki v Sloveniji nočejo jemati v roke pisanj iz vrst politične emigracije. Nekaj teh je našel pisatelj Zorko Simčič v svojem predavanju na letošnjem 7. taboru Slovenije v svetu. Eden je ta, da se „*množica oklepa zmagovalcev, srečnežev in sovražni obsojene, ali pa vsaj ne želi imeti opravka s premaganimi*”. Drugi je, „*da je v človeški naravi, da sovražimo tiste, katerim smo naredili krivico*”. Sapienti sat! Želel sem nakazati ambient in vzdušje, v katerem se bo znašla knjiga dr. Marka Kremžarja. Uradni mediji v Sloveniji jo bodo najbrž zavrnili in omalovaževali, kot so doslej vse podobne.

Ko odpišemo našete možne bralce, se lahko vprašamo, koliko pa jih potem še ostane? Gotovo ni namen piscev iz zdomstva prepričevati prepričane. Vedno pa bodo obstojali ljudje, ki iščejo resnico, kajti človeška „*duša je po naravi krščanska*” in je norčevanje iz resnice pravzaprav pokvarjenost, moralna izprijenost.

1. julija 2000 sta se poročila v cerkvi Nuestra Señora de Fatima v Isidro Casanova **MARIJA ALEKSANDRA GRILJ** in **ORLANDO DANIEL TABOADA**. Čestitamo!

Konec prihodnjic

Zlata poroka zakoncev Zupan

Praznovanje petdeset let zakonske zveze je redek dogodek tudi v teh časih, ko ljudje živimo dalj kot generacije pred nami. Pa vendar sta zakonca Zupan, gospod Herman in gospa Julči, rojena Prebil, sklenila lani obhajati svoj zlati jubilej prav tiho, v najožjem družinskem krogu. Ker pa sta zlatoporočenca živo povezana s slovenskim dogajanjem v Argentini, je njun jubilej dogodek, ki zanima tudi širšo skupnost.

Kdo med nami ne pozna Hermana Zupana kot uspešnega industrijalca? Malo pa jih je, ki bi se še spominjali njegovih podjetniških pričetkov kmalu potem, ko je leta 1948, kot mlad podjeten fant, prispel v Argentino. Ker je bil že od doma vaje knjigoveške stroke in se je nato izpopolnil v grafiki še v salezijskem zavodu v Torinu, mu ni bilo težko dobiti službe pri takrat znani založbi in tiskarni Peuser. Vendar je bil mladi Herman od prvih dni, ki jih je doživljal v Argentini, odločen, da bo pričel delati »na svoje».

Skupaj z očetom Hermanom starejšim in z nekaj slovenskimi sodelavci je pričel že leta 1950, v skromni delavnici sredi mesta, izdelovati albume vseh vrst. Ker je najemnina pomenila precejšen strošek, je bil Herman Zupan med prvimi rojaki, ki so si takrat s pomočjo Hipotekarne banke postavili lastno hišo. Ko so se Zupanovi priselili v svoj novi dom v Lomas del Mirador, tam še ni bilo asfalta in tudi hiše so bile še zelo redke. A bili so na svojem in v garaži je stekla grafična delavnica.

Odločen in morda najvažnejši korak na svoji podjetniški poti je storil podjetni gospod Herman, ko se je odločil za specializacijo. Sprva je podobno, kot ostale grafične delavnice, sprejemal dela vseh vrst. Ko je sredi leta 1953 sporočil sodelavcem in klientom, da bodo od tistega dne dalje sprejemali edino še naročila za kartonsko embalažo, so ti nezaupno majali z glavami. Kmalu pa se je izkazalo, da je na ta način njegova delavnica povečala konkuren-

nost. Bila je prva v Argentini, ki je na svojem področju upeljala specializacijo.

S svojim širokim razgledom gospod Herman ni nikdar izgubil izpred oči, kaj se dogaja v njegovi stroki drugod po svetu. Pričel je redno potovati v Evropo in obiskovati strokovne razstave pa tudi sorodna podjetja po Nemčiji, Italiji, Švici, kasneje pa tudi drugod po svetu. Tako je njegovo podjetje v Argentini stalno prednjačilo z uvajanjem najmodernejše tehnologije. Doseglo je tako stopnjo inovativnosti, da lahko uspešno tekmuje z najbolj razvitimi podjetji svoje stroke na svetu.

Ko je v teku let postalo Zupanovo podjetje največji porabnik kartuline na argentinskem trgu, je bilo treba misliti, kako zagotoviti reden in cenen dotok tega produkta. Ko se je ponudila priložnost, je gospod Herman kupil staro, majhno papirnico v 600 km oddaljenem Tornquistu. S pomočjo sposobnih sodelavcev jo je polagoma spremenil v uspešno papirniško podjetje, ki izdeluje danes, kot edino svoje vrste v Argentini, nad 40% kartuline, ki se porabi v deželi. Kljub odprtim mejam Zupanova Papele-
ra del Sur S.A. uspešno tekmuje s tujimi podjetji, ki se borijo za argentinski trg.

Zlatoporočenca Zupan, gospod Herman in gospa Julči na svoji kintu, v krogu svoje družine: hčera Magde in Saše, sina Hermana, snaha Mari, zetov Damijana in Matjaža ter devetih vnukov in vnukinj.

V teku let je Herman Zupan nekajkrat pristal na sodelovanje z različnimi mednarodnimi podjetji. Od teh povezav je bila gotovo najpomembnejša z znanim švedskim konzorcijem Tetra Pak. Ker je Zupan pričel prvi v Argentini izdelovati kartonaste škatle za embalažo tekočin s severnoameriško tehnologijo Pure Pak, so mu Švedi na tem področju ponudili zaveznitvo. Tako je postal naš rojak v Argentini družabnik največjih mednarodnih podjetij za tekočinsko embalažo.

Kot vsako podjetje, je tudi Zupanovo doživljalo in preživljalo težke krize, ki so bile posledice nihanj v argentinski gospodarski politiki. Z iznajdljivostjo in trdim delom se mu je posrečilo, da je prebrodil občasne težave. Ne smemo se čuditi, da ga je leta 1990 ameriška grafična Zveza s sedežem v USA proglasila za grafičnega podjetnika leta in mu podelila za to častno priznanje.

V družini gospoda Hermana in gospe Julči so se rodili trije otroci. Prvorojenki Magdi je sledil sin Herman, ki je kmalu dobil še sestrice Sašo. Vsi trije so doraščali v slovenski skupnosti, študirali in diplomirali na tukajšnjih univerzah ter si ustvarili lastne družine. Zlatoporočenca že nekaj let razveseljuje tudi devet vnukov in vnukinj. Na Zupanovi družinski kinti so se pričeli shajati trije rodovi, ki skupaj delajo in skupno načrtujejo svojo prihodnost. S tem gospod Herman seveda ni prenehal s podjetniškim delom, lahko pa z zadovoljstvom ugotavlja, da naslednja generacija njegove družine polagoma sprejema v roke vaje, ki jih je skozi več kot pol stoletja z uspehom držal sam.

Ves čas, ko se je uspešno boril za rast svojega podjetja, pa Herman Zupan ni pozabil na slovensko skupnost. Medtem ko je gospa Julči skrbela za tiho in nikdar imenovano dobrodelnost med rojaki, je on posvečal velik del svojih sil slovenski skupnosti v Ramos Mejiji. Dokler so v prvih letih po prihodu v Argenino še gradili Slomškov dom, je bil uspešen gradbeni referent, ki je vsak dan obiskal stavbišče, predno je pričel z delom v tovarni. Kasneje je bil dve leti predsednik Doma, vse do danes pa njegov podpornik, stalni obiskovalec temkajšnjega šahovskega omizja, slovenske nedeljske svete maše pa tudi pogovorov ob kavi, ki so v naših Domovih obvezno nadaljevanje verskega opravila.

Zaradi ugleda, ki ga uživa v skupnosti, so leta 1989 slovenski podjetniki in

profesionalci v Argentini izvolili Hermana Zupana za predsednika trgovske zbornice, ki so jo takrat osnovali v Buenos Airesu. Kot uspešen poslovnež si je nabral gospod Herman tudi vrsto dobrih zvez v argentinskem podjetniškem in političnem svetu. Te so postale neprecenljive v času, ko se je mlada slovenska država trudila, da bi dosegla mednarodno priznanje. V veliki meri je tudi njegova zasluga, da je bila Argentina prva ameriška država, ki je priznala slovensko državno suverenost. V zahvalo ga je prva slovenska vlada imenovala za častnega konzula republike Slovenije v Argentini. To častno pa tudi odgovorno dolžnost vestno opravlja do današnjih dni.

Ob zlatem jubileju gospoda Hermana in gospe Julči, ki sta že pol stoletja naročnika naše revije, se pridružuje voščilom in čestitkam njunih domačih tudi uredniški odbor Duhovnega življenja. Na mnoga leta!

SV. TOMAŽ MORE, ZAVETNIK POLITIKOV

Sveti oče Janez Pavel II. je 31. oktobra lanskega jubilejnega Svetega leta uradno razglasil sv. Tomaža Mora za zavetnika vladarjev in politikov: „Zavetnik velikega formata, nad vse primeren zgled za vse, ki morajo upravljati 'javne zadeve'." S tem je papež hotel spomniti vse, ki na en ali drug način sodelujejo pri oblikovanju javnega življenja, posebej v politiki, da mora biti Bog vedno na prvem mestu tudi v politiki in pri upravljanju javnih zadev. Ko je nekaj dni

pred papeževo razglasitvijo kard. Roger Etchegaray, predsednik glavnega odbora za praznovanje Svetega leta, predstavil lik sv. Tomaža Mora, je med drugim dejal: „V času, ko smo ubili vest, nam papež vsem daje za zgled moža, ki si je izbral smrt namesto življenja iz zvestobe svoji vesti, ki jo je stalno razsvetljeval in oblikoval s pomočjo božje luči in z nasveti modrih vzgojiteljev in prijateljev. Bil je daleč od vsakršne ozke prenapetosti ali zgolj osebnega ocenjevanja dogodkov. Celo svoje življenje, ugled in „kariero“ je presojal v luči božje volje in ne kakor je pričakoval in zahteval od njega njegov predstojnik - kralj.”

Sv. Tomaž More je bil, po zgodovinskih poročilih, briljanten odvetnik v Londonu, pri 27 letih je bil že član parlamenta. Njegovi kolegi-sodobniki iz vse Evrope so ga občudovali. Gojil je umetnost pa istočasno nosil spokorni pas (cilicij). Mož, potopljen v reševanje javnih in državnih problemov, pa obenem skrben in nadvse ljubeč oče štirih otrok. Kot vernik se je dnevno udeleževal svete maše. Živel je v vsej polnosti po evangelijskem programu: biti na svetu, a ne od sveta. Zdrževal je obe vloge Marte in Marije: akcijo in kontemplacijo, moli in delaj.

Pri 55 letih, ko je bil na višku slave in moči, se je odpovedal vsemu zaradi zvestobe svoji vesti, ker ni hotel zapirati oči pred očividnimi krivicami. Tri leta nato je bil 15 mesecev zaprt, v tem času je napisal svojo zadnjo knjigo o Jezusovem trpljenju in smrti. Umrl je mučeniške smrti, obglavljen, ker se je dostojno, a z vso odločnostjo upravljal zahtevam kralja, ki je hotel podrediti katoliško Cerkev angleški državi. Umrl je 6. julija 1535.

Prelat Jože Škerbec je 27. junija 1998 prejel priznanje Zedinjene Slovenije za delo, ki ga je opravljal kot dušni pastir, katehet in profesor verouka, urednik DŽ in kot delegat slovenskih dušnih pastirjev.

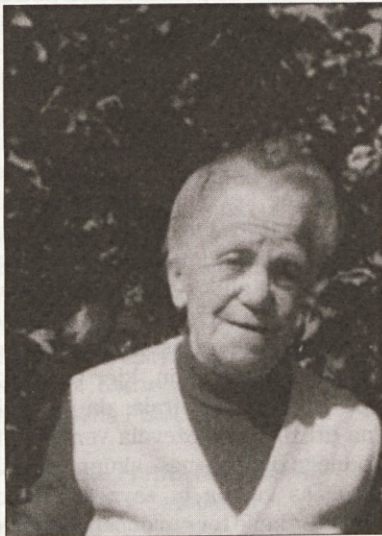
91 let Matilde Furlan, roj. Božič

12. marca letos bo poteklo leto dni od lepega, ne pogostega praznika - 90-letnice gospe Matilde Furlan. Kdo ne pozna živahne gospe, zveste vernice in članice slovenskega sanjuškega občestva? Zato so njene hčerke želele, da je ta visoki jubilej obhajala z zahvalno mašo v sanjuški stolnici, med svojimi rojaki pri „slovenski“ nedeljski sveti maši.

Že po maši so se ped cerkvijo pričele čestitke, praznovanje pa se je nadaljevalo v Našem domu, kjer so se Sanjuščani spomnili tudi okroglo, a ne tako visoke obletnice rojstva svoje predsednice Mici Malavašič Casullo. Vse je bilo prese-nečenje za skromno gospo Matildo, ki pa je te iskrene pozornosti veselo in hvaležno sprejemala.

En dan prej so gospe Matildi pripravili slovesnost že argentinski farani in okoliški sosedje cerkve sv. Terezije Deteta Jezusa v Gonzalez Catanu. Z možem sta bila namreč ne samo med prvimi naseljenci kraja, ampak tudi pionirja pri gradnji cerkve in farnega občestva, gos-pa Matilda pa še zavzeta katehistinja.

Rodila se je 12. marca 1910 v Šturjah, občina Ajdovščina na Goriškem. Njeni starši so imeli mlin, zato pri njih tudi med prvo svetovno vojno niso bili lačni. Pač pa je bil mlin usoden za njeno mlado mamo, ki je s prvim otrokom pod srcem ob spodrslljaju nesrečno padla, si zlomila hrbtenico in ostala hroma. Kljub temu je rodila tri zdrave otroke. Matilda je bila najmlajša in je imela štiri leta, ko je mama umrla. Takrat je nad dom in otroke prišla še druga preizkušnja: med prvo svetovno vojno je oče moral k vojakom. Zanje je morala skrbeti teta Julka, ki se je pozneje tudi poročila z očetom. Že otroci so morali delati in tako je Matilda pasla krave. Naredila je šest let ljudske šole, stara 12 let pa se je šla učiti šivanja. Pozneje je obiskovala tudi večerno obrtno šolo, ki je bila prvo leto še v slovenskem jeziku, potem pa ne več. Po razpadu stare Avstrije so te lepe kraje zasedli Italijani, ki so jih hoteli čimprej poitalijančiti. Štirinajstletna je vstopila v Marijino družbo, ki je nudila Slovencem poleg verske formacije tudi zatočišče za prepovedano slovensko prosveto in vse, kar je dvigalo narodno zavest. Kot mla-

do dekle je igrala mandolino, vodila far-ni vrtec in imela ob tem mnogo različnih doživetij z otroki pa tudi z italijanskimi karabinerji, ki so zasledovali in kontrolirali vsako dejavnost Slovencev. Matilda je bila v letih pod fašizmom izredno pogumna, veliko žrtvovala in tvegala svojo svobodo za slovenske narodne ideale, kakor se je učila pri duhovnikih kot je bil Filip Trčelj. Pri 24 letih se je začela baviti z mislijo na samostan. Po enoletnem gospodinjskem tečaju pri nuna-h je preživela pri njih še dva meseca. Po nasvetu predstojnice je to misel dokončno opustila, kmalu potem najela sobo za delavnico v Šturjah in začela na svoje s šivalnico. Imela je sedem deklet, ki so se učile pri njej šivanja.

Ko so med drugo svetovno vojno dekleta iz Marijine družbe zvedela, da so v Gonarsu internirani slovenski fantje in tudi ženske, so po hišah nabirale zanje kruh, ga sušile, sprejemale konzerve, obleko in drugo ter dobile tudi imena nekaterih interniranih oseb. Nato sta prednica Marijine družbe Marica Brece-lj in Matilda spravili nabrano v velike vreče in z vlakom prepeljali do Palmanove. V nekem hotelu sta najeli sobo, v njej napravili pakete in jih s pomočjo izvoščka s konjem peljali do taborišča Gonars, kjer sta vse izročili stražniku. Interniranci so se jima pozneje zahvaljevali ter sporočali še druga imena. To njuno delo je bilo nevarno, a sta ga

korajžno vršili, čeprav od interniranih nista poznali nikogar.

Gospa Matilda je povedala, da so se najbolj bali italijanskih privržencev slovenskega rodu, ker so poznali njihovo delovanje, a da je bilo teh malo. Ena takšnih je bila frizerka, gospa E., ki je nekaj dni pred fašističnim praznikom (28. oktobrom) leta 1942 prišla k Matildi v delavnico z zahtevo, da pusti vse drugo in njej naredi fašistično uniformo, češ da jo nujno potrebuje za parado po trgu v Ajdovščini. Kdo bi si mogel misliti, da bo ista gospa 1. maja 1945 korakala s slovensko zastavo in rdečo zvezdo po istem trgu in nastopila na istem odru, kot tri leta prej kot fašistka!

Gospa Matilda se dobro spomni vsega, kar je zadelo zadnja leta pred koncem vojne tiste kraje. Od požiga slovenske vasi Ustje 8. avgusta 1942, ki so ga izzvali italijanski vojaki z umorom lastnega oficirja in ga podtaknili Slovence, do požiga vasi Žapuže, s katerim je nemška vojaška komanda maščevala partizansko izzivanje, pa čeprav partizani niso ubili nobenega nemškega vojaka. Na poseben način pa je doživljala partizansko „osvobajanje“ slovenskega naroda, saj so jo partizani nekega dne meseca novembra 1944 odvedli od doma. Spoznala je njihove zapore ter stradanje v njih. Rešila se je z begom in se po mnogih nevarnostih vrnila domov šele na cvetni petek leta 1945. Tudi njen bodoči mož Tone je bil zaprt in obsojen na smrt in se je rešil z begom, kot ona.

Ob koncu vojne, predno so kraje zasedli partizani, je šla Matilda Božič s kolesom od doma in se pridružila veliki koloni civilistov in domobrancev, ki je šla proti Gorici v neznanu. Nekaj dni se je zadrževala v tem mestu in kmalu videla, da tam ni varna, zato se je s kolesom odpeljala naprej proti Palmanovi. Prišla je do italijanske kasarne, v kateri je videla razorožene domobrance, četnike, civiliste in tudi duhovnike. Ustavila se je, se naslonila na kolo in z glavo med dlanmi premišljala in zaslutila negotovo prihodnost: večni brezdomci, večni brezdomci! Trdi, da je bil tisti trenutek zanje najhujši v življenju in da jo še sedaj zaboli, kadar se spomni nanj. Nekaj dni je preživela v kasarni, dokler se zanje ni zavzel Rdeči križ. Potem so jih začeli s kamioni odvažati v Italijo. Ona je iz previdnosti in iz nezaupanja do Angležev šla s zadnjim kamionom. Postaje na tej begunski poti so bile kraji: Cesena, Ric-

cione, Bagnoli, iz Bagnoli v Nemčijo, od tam pa v Argentino. V Riccione se je srečala s Tonetom Furlanom, kjer ji je povedal, kako je ušel partizanom. Iz Riccione je šel delat v Gorico, a ne za dolgo, ker se ni čutil varnega, in zato odšel v taborišče Vincenzo. Od tedaj sta se redno dopisovala in se tudi odločila za skupno pot v zakon. Poročila sta se 9. avgusta 1947 na Kostanjevici nad Gorico. Nekaj časa sta živela v taborišču Marina di Carrara in med tem uredila v Rimu vse potrebno za izselitev v Argentino, kamor sta prišla 11. junija 1948.

Prvi mesec sta živela in delala na neki kmetiji v Gonzalez Catanu, od tam se pa začasno preselila v staro hišo v ulici Ramon Falcon v Buenos Airesu, kjer je zdaj Slovenska hiša. Avgusta se jima je rodila prva hčerka. Nato sta dobila stanovanje v Liniersu, kjer se jima je rodila druga hčerka. Tu so bili do leta 1952, ko so se preselili v svojo hišo v Gonzalez Catanu, kjer živijo še danes. Tu se jima je rodila tretja hčerka. Mož je vsa leta delal lesene opaže za ulivanje železobetona v stavbarstvu. Gospa Matilda pa je vse od prihoda v deželo pa do visokih let krojila in šivala ženskam obleke. Kmalu je v tem kraju organizirala in vodila krojni tečaj. Ko je bilo konec tečaja, je zbirala iste udeleženke k verouku in jih učila verskih resnic. V času velikega misijona leta 1960 so začeli v tem kraju postavljati temelje za redno dušnopastirsko oskrbo vernikov. Odlo-

čili so se, da bodo zgradili cerkev, saj so imeli doslej mašo kar v prostorih najbližje šole. Furlanova sta zavzeto sodelovala pri uresničenju te zamisli in pomagala pri organiziranju rif in srečelovov, s katerimi so počasi zbirali potrebni denar. Prva zidarja kapele sta bila prav dva Slovence od tam: gospod Strupek in Furlan, njen mož. Gospa Matilda, kot rečeno, pa se je posvečala tudi apostolatu in katehezi. Kot članica Marijine družbe „La Misión de María“ je poleg drugega več kot deset let obiskovala domove faranov, jim nosila Marijin kip, če so ga hoteli sprejeti v svojo družino za dan ali dva, molila z njimi rožni venec, potem pa nesla kip naprej v drugo hišo.

Vsa njena zavzetost za grajenje farnege občestva v kraju, kjer živijo, pa gospe Matilde ni ovirala, da se ne bi njena družina udeleževala verskega in narodnega življenja naše skupnosti. Bila je ves čas vestna in zavzeta članica Katoliške akcije ter navdušena molivka in sodelavka pri širjenju Živega rožnega venca. Udeleževala se je duhovnih vaj, romanj, vseh mogočih sestankov, misijonskih tombol, vseh večjih verskih in prosvetnih prireditev, kot to delajo najbolj zavedni rojaki med nami.

Po samoosvojitvi Slovenije sta z možem trikrat obiskala Slovenijo. Leta 1997 sta v moževem domačem kraju, v Slapu pri Vipavi v družbi številnih sorodnikov in znancev celo obhajala zlato poroko. Seveda sta slovesnost ponovila

potem tudi v Argentini. Leta 1999 ji je mož, ki je imel namen, da še enkrat obiše domače kraje, po kratki bolezni umrl. Njegovo truplo so upopelili in hčerka, ki naj bi ga spremljala v Slovenijo, je nesla tja njegov pepel. To je bil verjetno tudi razlog, da je bila gospa Matilda potem še dvakrat s hčerko na Vipavskem. Leta 1999 - devetinosemdesetletna - in leta 2000 - devetdesetletna!

Gospa Matilda še zdaj kaj zašije, lažje kot bere. Pri branju si mora pomagati s povečevalno lečo. Vsako nedeljo jo hčerka pelje v San Justo v stolnico k slovenski maši ob osmih zjutraj. Živi s hčerkami, katerim sta z možem omogočila poleg trdne verske in človeške formacije tudi študij, da so mogle priti do samostojnih poklicev: Marjanka je socialna delavka, zaposlena v šolah, Nežka je agronomski inženir, poučuje po srednjih šolah in je zaposlena na Agronomski fakulteti, Julka je pa profesorica ekonomskih ved, zaposlena v podjetju, ki ustvarja kompiuterske programe.

Gospe Matildi iskrene čestitke za njeno zvestobo verskim in narodnim vrednotam. Veliko je pretrpela pod fašizmom, še višji pa je bil davek, ki ga je terjal komunizem, saj je zaradi njega morala celo zapustiti njej tako drago Primorsko! Takšni idealisti so nekoč doma ustvarjali „katoliško“ Slovenijo, zdaj pod južnim križem pa „argentinski čudež“!

Gospa Matilda v krojaški delavnici s svojimi učenkami v letih pred drugo svetovno vojno

Slovenske sobotne šole v Argentini v letu 2000

France VITRIH

Šola Jakoba Aljaža v Barilochah

23 učencev; voditeljica: Lija Kambič; verouk: Matjaž Kambič; učiteljice: Andrejka Krajnik Figueroa, Alenka Arnšek, Anica Magister, Danica Mavrič, Marta Jerman, Veronika Grohar; petje: Anica Magister in Marija Arnšek; predsednica odbora staršev: Veronika Grohar.

ABC po slovensko, Bariloche

23 učencev; voditeljica: Marija Eiletz; učiteljice: Milena Arko, Terezka Žužek, Astrid Rezelj, Marija Osojnik López, Mihaela Jerman, Lojzka Črnak; nadomestna učiteljica: Eva Smersu Hernández.

Šola Franceta Balantiča v San Justu

125 učencev; voditeljica: Angelca Klanšek; katehet: Toni Bidovec; učiteljice: Ivana Tekavec, Danica Malovrh, Nevenka Zupanc, Irena Poglajen, Bernarda Krajnik, Lučka Oblak, Marija Urbančič, Marta Petelin, Saši Urbančič, Veronika Malovrh; petje: Anica Mehle, Marija Štrubelj, Marta Selan; nadomestni učitelj-ice: Ema Marušič, Gregor Modic, Monika Klarreich; katehistinji: Lučka Uštar, Brigita Jereb; telovadba: Ema Marušič, Stanko Šenk, Ivko Uštar, Veronika Javoršek; knjižničarka: Ivanka Puhek; predsednik odbora staršev: Andrej Mehle.

Šola škofa Friderika Barage v Slovenski vasi

37 učencev; voditeljica: Olga Fink; kateheta: Janez Petek CM, Jaka Barle CM; učiteljice: Marija Mehle, Geraldine Rome, Marta Grbec, Ivanka Zabukovec, Luciana Čeč, Rotija Grbec, Marta Čampa; petje: Ana Marija Sušnik, Anči Rozina; telesna vzgoja: Veronika Berčič; nadomestna učiteljica: Kati Radoš; predsednica odbora staršev: Marija Boštjančič.

ABC po slovensko

17 učencev; učiteljice: Mimi Bokalič, Cvetka Urbanija.

Šola škofa Jegliča v Slovenski hiši ABC po slovensko

38 učencev; voditeljica: Marjana Batagelj; učiteljice: Ingrid Ahlin, Cecilija Grbec, Pavla Grbec, Nevenka Jelenc, Cecilija Jelenc, Lučka Mehle, Monika Štefe, Marjeta

Stariha; predsednica odbora staršev: Metka Trpin Zafra.

ABC za odrasle

15 učencev; učiteljica: Marjetka Hostnik.

Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu

20 učencev; voditeljica: Metka Slabe; katehet: Franci Cukjati; učiteljice: Sonja Kolenc, Ani Resnik, Marija Slabe, Helena Žnidar, Helena Skarlovnik, Ani Klemen; nadomestna učiteljica: Barbara García; petje: Ani Klemen; predsednik odbora staršev: Miha Potočnik.

Šola Franceta Prešerna v Castelarju

91 učencev; voditeljica: Marjana Vivod; podvoditeljica: Mojca Jelenc; tajnica: Magda Češarek; katehet: p. dr. Alojzij Kukovič; učitelj-ice: Nadica Grohar, Anka Gaser, Monika Kenda, Lili Kopač, Irenka Zarnik, Helena Zarnik, Magda Češarek, Sonja Zarnik, Nevenka Pavlovčič, Matjaž Čeč; petje: Mojca Jelenc; verouk 3. in 4. razreda: Marjana Magister; predsednica odbora staršev: Marija Zarnik.

Šola škofa dr. Gregorija Rožmana v San Martinu

58 učencev; voditeljica: Saša Golob; katehet: Franci Šenk; učiteljice in učitelja: Monika Filipič, Marta Jerman, Regina Leber, Irena Peršuh, Marta Škulj, Vera Podržaj, Viktor Leber, Tone Podržaj; verouk: Olga Kociman; petje: Lučka Kastelic; pomoč v vrtcu: Zofija Kastelic; predsednica odbora staršev: Magdalena Belec.

ABC po slovensko

3 učenci; učiteljica: Nina Pristovnik Diaz.

Šola Antona Martina Slomška v Ramos Mejiji

106 učencev; voditeljica: Saša Omahna; katehet: Jože Škerbec; učitelj-ice: Olgi Bohinc, Patricija Mugerli, Lučka Vombergar, Marjana Grabnar, Helena Rode, Nani Rezelj, Mateja Šmalc, Mojca Vombergar, Meta Vombergar, Marjan Jože Loboda; petje: Pavel Erjavec, Sonja Snoj; nadomestna učiteljica: Olgi Urbančič; predsednica odbora staršev: Karla Jakoš.

Šola sv. Cirila in Metoda

v Mendozii

Učencev: 17; voditeljica: Lenčka Božnar; verouk: Tončka Šmon, Urška Šmon; učiteljici: Erika Bajda, Rezka Nemanič; vrtec: Stazi Anton, Milena Šmon; petje: David Bajda; predsednica odbora staršev: Ani Štirn Arrigoni.

ABC po slovensko

Učencev: 5; učiteljica: Nežka Bajda Belandi.

Šola Janeza E. Kreka v Tucumanu

2 učenki; voditeljica: Jožejka Žakelj; učiteljica: Evica Draksler.

Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka v Slovenski hiši Neda VESEL DOLENC

Dijakov: 127 in 2 dopisna; 1. letnik „A”: 20; 1. letnik „B”: 19; 2. letnik: 27; 3. letnik: 20 in 1 dopisni; 4. letnik: 23; 5. letnik: 18 in 1 dopisni. Ravnateljica: prof. Neda Vesel Dolenc; tajnica: Alenka Jenko Godec; profsorski zbor: Milena Ahčin (slovnica), Sonja Avguštin (slovnica), Janez Cerar CM (verouk), Franci Cukjati (verouk), dr. Andrej Fink (družbena vzgoja), lic. Rok Fink (petje), dr. Štefan Godec (slovstvo, slovnica), dr. Marko Kremžar (svetovni nazori), Marjan Loboda (zgodovina), prof. Alenka Magister (slovnica), prof. Metka Mizerit (slovstvo, almanah), Tone Mizerit (svetovni nazori, slovstvo), prof. Mirjam Oblak (zemljepis, etnografija), Lojze Rezelj (živa beseda), prelat Jože Škerbec (verouk), arh. Jure Vombergar (zgodovina), lic. Terezka Prijatelj Žnidar (slovnica); ob odsotnosti rednih profesorjev sta pomagala: Anica Mehle in lic. Albin Magister; predsednica odbora staršev: Marija Mele Kocmur.

Srednješolski tečaj v Barilochah

V višji skupini: 3 dijaki, v nižji pa 2. Vodi prof. Terezka Žužek; profsorski zbor: dr. Stane Žužek (verouk), Zdenka Jan (slovnica in slovstvo), Janez Mežnar (zgodovina).

Srednješolski tečaj v Mendozii

Dijakov: 13 in 1 dopisna dijakinja; ravnatelj: Miha Bajda (slovenščina), profsorski zbor: Tončka Šmon (verouk), Inž. Marko Bajuk (zgodovina), prof. Majda Nemanič (slovstvo), prof. Marija Fink Grintal (oblikovanje osebnosti), Angelca Šmon Bajda (narodoslavlje).

+ ODŠLA STA +

Milan Križ

Rodil se je v Beogradu 14. aprila 1927 očetu Ladislavu Križu in materi Cirili, roj. Rebek. Oče je bil kot major jugoslovanske vojske vsake tri leta prestavljen, z njim se je selila pa tudi družina: iz Beograda v Debar (Macedonija), nato v Banja Luko (Bosna), v Karlovac (Hrvaška), začetek vojne pa doživeli v Otočcu (Lika). Takoj po kapitulaciji Jugoslavije se je družina preselila v Ljubljano, kjer se je oče do marca 1942 skrival pred Italijani. Milan je v Ljubljani končal gimnazijo, decembra 1943 pa je vstopil k domobrancem, kjer so ga poslali na podoficirski tečaj, potem pa je bil poslan v prvi bataljon v Stični. Maja 1945 se je z drugimi domobranci umaknil čez Ljubelj na vetrinjsko polje. Iz Vetrinja bi moral odpotovati z zadnjimi transporti, ko se je že vedelo, da domobrancev ne vozijo v Italijo, zato je po nasvetu svojega komandanta ostal v Vetrinju in se skrival pred Angleži. Skupaj z bratom Bojanom sta vandrila nekaj mesecev po Avstriji, končno pa prišla v Italijo in se oktobra srečala z mamo v Monigu. Kot drugi begunci v Italiji, se je tudi Milan selil iz Moniga v Servigliano, v Senigallio in v Bagnoli, od koder je odpotoval z ladjo Santa Cruz, ki je Križeve tri z drugimi begunci izkrcala marca 1948 v buenosaireskem pristanišču. Več kot deset let je živel v buenosaireski četrti Belgrano. Leta 1958 se je poročil in

imel z ženo dve hčerki. V začetku je delal kot tapetnik, večji del življenja je bil pa prodajalec. Približno pred 22 leti se je preselil v Castelar in se zaposlil na Pristavi, bil njen oskrbnik in prevzel odgovornost v kuhinji in baru. Tu se je počutil najbolj srečnega. Kdo ni poznal „strica“, kot so ga zlasti mlajši Pristavčani radi imenovali. Bil je res dobra duša. Kolikokrat je drugim plačeval in vabil: „Fantje, skuhal sem krasen golaž. Danes ga jaz plačam.“ Milan je vse življenje veliko kadil in to ga je pokopalo v prerani grob. Avgusta lanskega leta se je zavedel svoje bolezni in se začel zdraviti. Po dveh mesecih je moral biti operiran, a se mu zdravje kljub temu ni zboljšalo. 1. decembra 2000 je prišla njegova ura, ko je prestopil prag večnosti. Pristavčani, folklorna skupina in drugi prijatelji so mu z lepimi venci in molitvijo naredili ganljivo slovo. Počivaj v miru!

Stanislav Fink

Rodil se je v Ljubljani 24. maja 1930 kot zadnji šestih otrok staršema Ignaciju in Nežiki Fink. Nepozabna mu je ostala „Rdeča hiša“ poleg Ljubljanice, v bližini cerkve svetega Jožefa. Po ljudski šoli mu je srečna mladostna leta prekinila komunistična revolucija. Še ne petnajstleten je zapustil domovino in se z vso družino odpravil na pot zdomstva - v svobodo.

V Italiji je v begunskih gimnazijah nekaj časa nadaljeval v Ljubljani začete študije. Bolj pa ga je zanimala tehnična dejavnost. Tu je pokazal lep talent. Ko je leta 1948 emigriral v Argentino, je prva leta živel s starši, pozneje pa si je ustanovil svojo družino, kjer sta se mu rodila dva sinova. Do upokojitve je bil zaposlen v raznih podjetjih kot usposobljen električar.

Zadnja leta je preživel v slovenskem zavetišču „Rožmanov dom“, kjer ga je Vsemogočni poklical v jutru 2. decembra 2000. Ob zadnjem slovesu in

maši zadušnici, ki jo je daroval krajevni dušni pastir Anton Bidovec, so se ga spomnili številni znanci in prijatelji in ga spremili na pokopališče v Hurlingham.

Pokojnik zapuša ženo in dva sinova. Zanj se priporočajo Božjemu usmiljenju tudi brat in tri sestre.

Spominjamo se ga kot človeka dobrega srca, kot zavednega Slovenca in odločnega protikomunista.

Naj počiva v miru v argentinski zemlji!

IZ NAŠE KRONIKE

Šola Franceta Balantiča je imela dve prireditvi za zaključek leta. V soboto, 2. decembra, so jo začeli s sveto mašo, ki jo je daroval katehet Tone Bidovec, da so se zahvalili Bogu za preteklo šolsko leto. Za lepo oblikovano mašo je poskrbel šolski otroški zbor pod vodstvom Marije Krajnik Štrubelj in Anice Mehle. Po končani maši so otroci in njihovi starši dobili napotke za počitnice in bili seznanjeni s počitniško nalogo. Tudi voditeljica šole Angelca Klanšek jim je spregovorila o potrebi, da govorimo slovensko tudi v času, ko ni šole. Sledilo je slovo učencev 8. razreda z nastopom, ki ga je pripravila Pavlinka Zupanc. Po tem zanimivem prizoru, kjer so opisali vsako učiteljico z vsemi značilnostmi, a tudi naštet, kaj jih je vsaka od njih naučila, so razdelili nagrade tistim, ki v šoli in pri pevskih nastopih niso imeli nobenega izostanka. Nato še razdelitev spričeval in skupna pogostitev, ki jo je pripravil odbor staršev Balantičeve šole. -

Drugi del zaključne prireditve so izvedli v soboto, 9. decembra, z uprizoritvijo Bevkove igre „Bedak Pavlek“ v režiji Nevenke Godec Zupanc, ki jo je bila Balantičeva šola pripravila za Slomškovo proslavo v Slovenski hiši. Za krasno sceno je, kot vedno, poskrbel Tone Oblak s pomočjo staršev otrok Balantičeve šole; plesi vil in dvorjanov so bili v režiji Irene Oblak in Lučke Oblak; prizor glumačev je pripravila Mirjam Mehle Javoršek, petje je bilo pod vodstvom Marte Selan in za obleke sta poskrbeli Danica Malovrh in Ivana Tekavec s pomočjo mamic nastopajočih otrok. Igra je doživela v vseh ozirih lep uspeh.

Pevska revija v Mendozi.

V soboto, 16. decembra, je obiskal Mendoščane kvartet Lipa iz Bariloch. Izvajal je program slovenskih narodnih pesmi. Pri družila sta se mu tudi krajevni mešani zbor in fantovski oktet. Domači zbor je nastopil s tremi pesmimi, tokrat pod novo taktirko, oktet pa je zapel nekaj znanih pesmi. Kvartet Lipa (Martin Bajda, Janez Rode, Andrej Duh in Janez Mežnar) se je predstavil s petimi pesmimi v prvem delu in prav tako s petimi v drugem delu. To pevsko srečanje je v zadovoljstvo vseh doživelo lep uspeh. Po koncertu je bil asado in - topla poletna noč. Zato so se oglasili še fantje na vasi, fantje vseh starosti - in nepretrgoma peli skoro do zore. Vmes so zaigrali tudi „Los Chañares“ na harmonike.

Taborjenje otrok v Slomškovem domu.

Soboto, 16. decembra, so otroci iz Slomškove šole preživeli v Domu. Zabavali so se z igrami, imeli pa so tudi duhovno pripravo na božič. Najmlajši so se zvečer vrnili domov, večji pa so noč prespali v šotorih in zaključili to srečanje z nedeljsko mašo. Taborjenje so pripravile Alenka Čop Malovrh, Helena Rode, Olgi Bohinc in Patricija Mugerli. Istočasno so osmošolci odšli s svojim razrednikom Marjanom Jožetom Lobodo in pomočniki Matjažem Omahno, Rudijem Potočnikom in Pavlinko Vombergar na tridnevno potovanje v Pinamar, da si v prijetnem vzdušju utrdijo svoje prijateljstvo.

KRSTI, POROKE IN SMRTI

v Argentini v letu 2000

Krsti: Candela Groznik, Jeremija Samuel Žitnik, Katarina Bobrik, Nikolaj Oblak, Andrej Kokalj, Marija Valentina Gomez Ovčjak, Cintija Andreja Oblak, Viktorija Jerovšek, Cynthia Marija Pregelj, Alenka Capuder (v Sloveniji), Joaquin Conde Dolinšek, José Tomás Augusto Tekavec, Manuel Ignacio Roman Tekavec, Marko Avguštin Praprotnik, Nikolaj Jakob Marolt, Alenka Štrfček, Tomaž Danijel Papež, Gabrijel Tomaž Ravnik, Alenka Zofija Dominguez Žakelj, Janez Delon Barle, Pavel Martin Seljak, Tomaž Stanislav Jarc, Julian in Lucija Grossi Gričar, Janez Ksaver Sirc (v Sloveniji), Maja Irenka Mokorel, Tomaž Andrej Vidmar, Bernard Močnik, Marija Celeste Moya Mežnar, Candela Ivana Kokalj, Luka Sebastijan Trpin, Friderik David Vodnik, Igor Magister, Nevenka Cukjati, Marjan Kopač, Martin Rode, Irina Kocmur, Nataša in Martin Grbec, Sara Santolaria.

Smrti: Ciril Langus, Marta Marija Kalan, roj. Humar, Guillermo Leban, Franc Mravlje, Franc Bagorož, dr. Vojko Arko, župnik Janez Langus, Ivanka Keš, roj. Novak, Roman Pavlin, Milan Troha, Angela Lukman, roj. Morovec, Ivana Jagodic, Marjanca Kralj, roj. Škulj, Franci Fačun, Andrej Jesenovec, Stane Župančič, Norma Čuk, Janko Lesar, Emilia Kosančič Zvašnik, Ciril Obriskal, Milka Rogina, roj. Gnezda, Ivan Fajfar, Marija Mežnar, roj. Rode, Mara Spacal, Ferdo Martinčič v Kanadi, Stanko Makuc, Janez Amon, Štefka Krištof Petrič v Clevelandu, Lojze Levstek, Ivanka Bučar v Sloveniji, Viktor Mlakar, Evgenija Humar, roj. Madon, Janez Triler, Drago Škulj, inž. Anton Matičič, Friderik Omerzu, Fani Vintar, Lidia Marija Buda, Lojzka Zavrtanik, roj. Humar, Alojzij Erbežnik, Ivan Vidmar, Dušan Vreštaršič, Carmela Comauli, Gabrijel Vrečar, Bernarda Lukar, roj. Skvarča, v Sloveniji, prof. Zlatko Tomšič, Matevž Ogrin, Mara Dolenc, roj. Zihel, Adolf Godnjavec, Milan Križ, Stane Fink, Ana Benza Žagar, Marija Jerman, Heda Bergant Draksler, Inés Klara Rabinovič, Mirko Pelhan, Viktor Grčar, Ivo Adamič, Mirko Goljevšček.

Poroke: Dani Grbec in Lučka Zupančič, Claudio Nabergoj Šturm in Marcela Luce-ro, Peter Oblak in Claudia Rodriguez, San-

NA POKOJ MISLIMO, ko smo stari 40 let

Pred časom sem poslušal radijsko oddajo, v kateri je prof. Bojan Acceto, naš prvi zdravnik, ki se je ukvarjal z gerontologijo, povedal hudo resno zadevo, da moramo misliti na pokoj že pri štiridesetih letih. Zakaj?

Ljudje smo si različni. Iste stvari, dogodke, dojemamo zelo različno. Tako je tudi z odhodom v pokoj. Omejili se bomo na tiste srečnejše, ki so dokaj zdravi dopolnili celotno delovno dobo. Naenkrat ni več strogih urnikov, odhodov, vrveža, morda težaškega dela. Kaj sedaj?

Ljudje na deželi ta prehod veliko lažje prestanejo. Morda imajo majhno kmetijo ali vsaj vrt. Delo je tu in hkrati gibanje na svežem zraku.

V mestih je drugače. Majhno stanovanje, najverjetneje dvigalo, prometna ulica. No, za veliko žensk je tudi to „poskrbljeno“, saj mlade družine komaj čakajo, da se babice upokojijo in nastopijo „dežurstvo“ pri varovanju vnukov. Nekateri otroci gredo še dalje in od njih pričakujejo še točno ob uri kuhano kosilo in to dobro, tisto, kar imajo radi. To ni prav. Tudi mame se z leti utrudijo in obrabijo. Ko jim je do tega in ko to zmorejo, se same ponudijo za občasno pomoč.

Kritična skupina so moški, ki niso nikoli utegnili ali jim ni bilo do tega, da bi se ukvarjali s športom. Ti niso gojili skritih želja in načrtov za prosti čas, ki priha-

dra Veronika Hočevnar in Julio César Llallire Luyo, Stanko Vlaho in Fernanda Valentini, Peter Čarman in Jacinta Eleuteria Olivera, Monika Dobovšek in Oliver Marx, Anica Gornik in Juan Pablo Errobidart, Cilka V. Bregar in Ricardo J. Bruno, Bogdan Bertoncelj in Veronika Vivod, Rubén Santolaria in Danica Petkovšek, Saška Dobovšek in Javier Masotto, Romina Marolt in Darío Milesi, Aleksandra Grilj in Orlando Daniel Taboada, Janez Pavel Krajnik in Marjeta Ana Štefe, Marija Ana Slak in Matjaž Trontelj v Grosupljem, Diana Draksler in Jorge Muñoz Figueroa, Gabrijel Oblak in Lorena Klemenčič, Alenka Marija Ravnik in Tomaž List v New Yorku, Javier Leopoldo Eiletz in Flavia Gisela Sposito, Marjana Kocmur in Christian Delgado, Marjan Petkovšek in Marjana Grabnar.

ja. Njihova pot gre velikokrat nekako takole: posedenje doma, „žrtje“ ženinih živcev, prehladi, namišljene bolezni itd. Nadaljuje se, žal, resneje, nekateri se le spravijo ven, pa ne daleč, do prve točilnice. Če je tu balinišče ali kaj podobnega, imajo zopet dve možnosti.

Nekateri moški potem posedajo v gostilnah; popijejo v prvi sapi kozarec ali dva, v drugi tudi, in potem je mera vedno bolj polna. Počasi zaidejo v ahkoholizem. Vsekakor pa velja, da ta skupina v resnici veliko prej oslabi, ostari in tudi umrljivost je veliko večja kot pa pri kolegih na deželi.

Opisal bom dva pozitivna primera. Moj zdravniški kolega dr. Danilo Lokar, zdravnik iz Ajdovščine, je vse življenje opravljal delo zdravnika splošne prakse. Vse življenje je zbiral vtise. Po upokojitvi je začel pisati in napisal celo vrsto leposlovnih knjig, polnih spominov na ljudi, s katerimi se je v življenju in zdravniški praksi srečeval.

Drugi primer je gospod, ki je po maturi premišljeval, ali bi šel na slikarsko akademijo ali na strojništvo. Njegov sošolec Gojmir Anton Kos je bil slikar. Ko je videl njegove slike, je sodil, da „Kosu ni kos“. Vpisal in končal je strojništvo ter vse življenje delal kot inženir. Ko pa se je upokojil, se je lotil svoje mladostne ljubezni in začel „malati“. To je z uspehom in veseljem počel do visoke starosti.

V zadnjem času delujejo v nekaterih krajih in mestih tako imenovane „tretje univerze“. Vsak slušatelj si lahko izbere tisto, kar si je morda želel nekoč študirati ali ga je zanimalo, pa zato ni bilo ne denarja ne časa. Mnogi se učijo tujih jezikov, druge zanima umetnost, tretji pa se ukvarjajo z ročnimi deli. Prirejajo izlete. Tudi sam sem imel priložnost še kot „aktiven“ sodelovati pri takih izletih. Najstarejša gospa je tedaj štela 87 pomlad. Da ne bo nesporazuma: to niso nikakršni onemogli starostniki - po ulicah in muzejih sem jih komaj dohajal.

Sicer pa pravijo, da se upokojevalci pozdravljamo z besedami: „Oprosti, nimam časa, tako se mi mudi, na svidenje!“ Morda „zapravimo“ dan zjutraj, ko si za vse opravke vzamemo malo več časa.

Nasvet vsem, tudi meni, pojdemo na zrak, ne bojmo se hoje!

Za branje imam prekratke roke

Eden prvih znakov, da tudi za nas leta tečejo, je, ko ugotovimo, da postajajo črke in besede v knjigi ali časopisu vse manj jasne in teže berljive. No, ob dnevni svetlobi in iz primerne razdalje so nekako še vedno iste. To so prva znamenja počasnega usihanja. V latinščini rečemo temu **presbiopia ali starostna daljnovidnost**. Morda bo kdo protestiral, češ da taka diagnoza ni pravilna, ker on nikakor ni star in ga ne smemo obravnavati kot takega.

Ko se človek rodi, se začne starati. Celice, tkiva in organi se spreminjajo. Starajo se. Izgubljajo elastičnost, počasneje se obnavljajo. Tudi leča v očeh se spreminja. Vedno bolj izgublja prožnost: zmanjša se njena zmogljivost, da se pri skrajšani ciliarne mišice odebeli in s tem povečana lomnost. Človek vedno teže bere. Vsak dan beremo oziroma opravljamo dela na razdalji 25-33 cm. Kmalu po 40. letu starosti pa tega ne zmremo več. Človek vedno bolj odmika knjigo ali časopis ali kot včasih rečemo v šali, „ima kratke roke“. Ko postanejo tudi roke prekratke, pomislimo, da potrebujemo pre-

gled pri okulistu, ki nam bo pomagal izbrati prava očala. Nekateri si očala za daljnovidne sposojajo. Menim, da to ni prav. Tudi čevljev si ne sposojamo. Zato si nikar ne izposojajte očal, razen seveda v najnujnejših primerih. Sicer pa naj vsi, ki so starostno daljnovidni, nosijo očala s seboj. Še posebej takrat, ko gredo k zdravniku. Pogosto se je zgodilo, da so ljudje prišli k zdravniku, da bi podaljšali vozniško dovoljenje - in so prišli na pregled brez očal!

Okulist bo po pregledu in pogovoru predpisal dioptrijo očal za bližino, primerno za delo, ki ga kdo opravlja. Še nekaj! Dandanes marsikje ponujajo očala za branje brez okuličnega pregleda. Za prvo silo! Na očeh se včasih kažejo tudi druge bolezni, kot so visok pritisk ali sladkorna. So pa še bolezni na očeh, ki jih lahko narobe razlagamo kot starostno daljnovidnost, v resnici pa gre za sivo mreno ali katarakto, zeleno mreno ali glavkom in druge bolezni. Zato naj očala predpiše okulist, ki bo hkrati pogledal tudi očesno ozadje, očesni pritisk in dru-

ge funkcije oči.

Če ni zapletov, človek menja v svojem življenju očala za branje štiri do petkrat. Ko ugotovimo, da so očala prešibka in ne vidimo, moramo spet na pregled.

Tisti pa, ki smo kratkovidni in nosimo očala od rane mladosti, smo v prednosti, ker samo odložimo očala in lahko beremo. Ljudje z zelo visoko kratkovidnostjo morajo imeti ena očala za branje, druga pa za normalno delo. Ena očala gor, druga dol! Sicer pa so danes v modi bifokalna ali celo progresivna očala, ki vsem nam kratkovidnejšem lajšajo življenje.

Zanimivo ugotovitev sem prebral pred kratkim: „V razvoju naše kulture in civilizacije so bili miopi (kratkovidni) v prednosti in so bili njeni nosilci. Samo miopi so lahko v daljni preteklosti pri oljni svetilki prepisovali in pisali stare listine in pergamente in v visoki starosti risali fine miniature in opravljali tehnične in astronomske proračune.“

Za konec: ne bojte se, očala so lahko zelo primeren modni dodatek, lahko vas polepšajo, lahko pripomorejo k „posebnemu videzu“ - ni več „očalarjev“, „špeglarjev“ itd., so samo ljudje z boljšim vidom in velikokrat celo z izboljšanim videzom.

Iz naše

KRONIKE

Rožmanova šola v San Martinu je začela sklepno šolsko prireditev s sveto mašo, ki jo je v soboto, 2. decembra, daroval katehet Franci Šenk v kapeli Srca Jezusovega v zahvalo za vse prejete milosti v jubilejnim letu. Prireditve se je nadaljevala v veliki dvorani Slovenskega doma, kjer je bila napovedovalka Regina Leber. Vsak razred je prispeval svoje: najmlajši so našťudiral nekaj pesmic; 1. razred je v „Pesmi o črkah“ dokazal, da poznajo vse samostalnice, šolarji 3. in 4. razreda pa so se ob poskočni muziki podali na vesele počitnice; 2. razred je povedal pesem „V eter razgrajč“; 5. in 6. razred sta dramatizirala Župančičevo „Zlato ptičko“; doraščajoči učenci 7. razreda so podali Gre-

gorčičevo pesem „Sam“, otroci višjih razredov so navdušeno zapeli „O moj preljubi, dragi dom“ in „Čuk se je oženil“; osmošolci, ki so dokončali šolo, so se ob slovesu spomnili pesnika Franceta Prešerna z recitacijo „Vrba“. Spominu so se pridružili vsi prisotni in zapeli „Zdravljico“. Voditeljica šole Saša Golob je spregovorila besedo staršem in se poslovila od osmošolcev, ki so nato prejeli spričevala in spominske knjige. V imenu osmošolcev se je Niko Škulj zahvalil Bogu, staršem in učiteljem. Sledila je razdelitev nagrad petnajstim učencem s stoudstotno udeležbo v šoli. Predsednica odbora staršev Magdalena Belec se je zahvalila učiteljem in staršem za pomoč, posebno zahvalo je izrekla Marti in Jožetu Rupnik, ki sta dolgo let sodelovala v odboru staršev. Nato so bili klicani na oder vsi učitelji in učiteljice, da so prejeli v zahvalo šopke

rož. - Sanmartinska mladina je po kratkem odmoru pripravila vse potrebno za sprejem sv. Miklavža. Družine so se okrepčale pri pogrnjenih mizah, otroci so pa nestrpnost čakali, da pogasnejo luči. In res, na oder so prirajali angelci, za njimi so parkeljni zaplesali peklenski ples. Nato je v dvorano svečano vstopil sv. Miklavž, lepo nagovoril otroke in jih obdaroval.

V nedeljo, 3. decembra, je Slomškova šola pripravila zaključno prireditev, s katero je povezala zaključek šole z družinsko nedeljo. Začela se je z otroško mašo, ki jo je daroval dr. Jure Rode. Pri njej so otroci sodelovali s petjem ter branjem beril in prošenj. Maši je sledila akademija, na kateri je bila napovedovalka Nani Šušteršič Rezelj. Po prihodu slovenske zastave in pozdravu voditeljice šole Saše Zupan Omahna so nastopili dečki iz vrtca s svojim rdečim avtom in deklice kot

peričice, vsi skupaj pa so povedali še tri pesmice. Sledila je slovenska folklor večjih šolarjev ter prizorček o potrebi čiščenja zobkov. 4. razred si je izbral temo iz slovnice, 5. razred pa je prebral črtico Korenina. Sledil je kratek prizor za materinski dan, najstarejši so pa zapeli nekaj pesmi. Nato se je 8. razred poslovil od šole z deklamacijo Prešernovega „Orglarja“ in sledila predaja zastave najboljših učencev 8. razreda najboljšim učencem sedmega. Osmošolcem v slovo je spregovoril njihov razrednik Marjan Jože Loboda. Osmošolci so dobili spričevala, fotografijo in knjigo v spomin na Slomškovo šolo. V njihovem imenu se je zahvalil učiteljem Matija Jakoš. Voditeljica šole Saša Zupan Omahna pa je izrekla zahvalo vsem, ki so ji med letom stali ob strani: katehetu, učiteljem in odboru staršev. V imenu staršev se je zahvalila učiteljem Nežka

Otroški zbor Zedinjene Slovenije je imel v torek, 12. decembra, prireditve, s katero je zaključil delo v preteklem letu in si vzel malo oddiha v času počitnic. Srečanje staršev otrok, prijateljev zbora in sploh ljubiteljev petja je bilo v pritličju Slomškovega doma, kjer je bil gostinski prostor preurejen v malo dvorano. Tam so bile razstavljene fotografije s potovanja zbora v Rosario, medtem ko je bil na televizorju predvajan film, posnet na istem potovanju. Ob 8 zvečer pa so pred zbrane goste prišli mladi člani zbora in zapeli pod vodstvom Marte Selan vrsto pesmi, ki jih je napovedovala Nežka Kržišnik. Kot vedno je zbor spremljala na klavirju prof. Andrejka Selan Vombergar. Nežka Kržišnik se je nato zahvalila odboru Zedinjene Slovenije in predsedniku Tonetu Mizeritu in vsem, ki spodbujajo in spremljajo delo zbora. Zahvalila se je tudi Slomškovega domu, ki nudi svoje prostore za vaje, vsem staršem, posebno odboru mamic. Spregovorila sta tudi predsednik ZS Tone Mizerit in Neda Vesel Dolenc v imenu odbora Slomškovega doma. Po pozdravih je sledil prigrizek, na katerega so bili povabljeni vsi navzoči. Pod vodstvom Marte Selan je zbor letos med drugim delovanjem uspešno nastopil ob prazniku slovenske državnosti v Slovenski hiši, na mladinskem pevsko-glasbenem večeru, pred argentinsko publiko na srečanju otroških zborov v katedrali v San Justu in izvedel potovanje v Rosario, kjer je pel med mašo v katedrali in imel nato koncert v domu Slovenskega društva Triglav.

Dobrodelni koncert otroškega zbora „Zarja mladosti“ je bil v nedeljo, 17. decembra, pod vodstvom prof. Marjane Jelenc. Prireditev je bila po maši na Pristavi v Castelarju, dobikec pa je bil namenjen dobrodelnemu delovanju krajevnega odbora Zveze slovenskih mater in

žena.

Žive jaslice v Carapachayu na božični dan. Po maši so prisostvovali pristrčnemu prizoru v povezavi z lepo božično glasbo in tekstom. Ko se je odprl zastor ob mogočni glasbi slovenskega simfoničnega orkestra, se je pojavil na odru lepo izdelan hlevček, kateremu sta se bližala na sredi dvorane Marija in Jožef. Jezusovo rojstvo je naznanila močna svetloba, nastopila sta še dva angela in pastirji z darovi. Nato se je prikazal velik napis z veselim oznanilom „Slava Bogu na višavah...” ter skupina angelčkov, ki so obkrožili Novorojenega. Za uspešen prizor imajo zasluge poleg otrok, ki so posrečeno nastopili, tudi Ani Klemen, Franci Resnik, Frido Klemen in Andrej Slabe.

V Carapachayu so se 30. decembra zvečer zbrali v Slovenskem domu, da so skupno pričakali prvi dan novega tisočletja. Srečanje so začeli z mašo v zahvalo za prejete dobrote v minulem letu, ki jo je daroval dušni pastir Franci Cukjati. Navzoča sta bila tudi prelat dr. Jure Rode in župnik Albin Avguštin, tako da so prisotni imeli možnost tudi za spoved. Po maši je

bila ob božični glasbi skupna večerja v režiji Ani Klemen. Vsak je prinesel malo hrane in jo postavil na okrašeno mizo in vsak sam si je z njo tudi postregel. Med prijetnim klepetom je mineval čas in začela se je „glasbena“ tombola z lepimi dobitki, pri kateri je prvi dobitnik zadela Silvija Žnidar. Končno je nastopil novonastali ansambel pod imenom „AM-PM“ (Andrej Žnidar, Marko Markež, Pavel Aleš in Martin Markež) in navdušeno zaigral nekaj skladb, za katere je požel močen aplavz. Pri dveh skladbah je sodelovala tudi Ana Marija Korošec.

Božični in novoletni prazniki v Slomškovem domu ob izteku prejšnjega tisočletja in jubilejnega leta. Na božični dan je bila v Domu slovesna služba božja, ki jo je daroval prelat Jože Guštin ob petju mladinskega zbora pod vodstvom Pavla Erjavca in ljudskega petja ob orgelski spremljavi Jožeta Omahna. Pri prošnjah so se spomnili svojega dušnega pastirja prelata Jožeta Škerbca in molili za njegovo zdravje. Velike jaslice v dvorani je postavil Marcel Brula. Po maši so bili udeleženci povabljeni na vrt Slomškovega doma, kjer so šolski otroci preds-

tavili žive jaslice. Sonja Zorko Snoj in Helena Rode sta pripravili božične prizore z besedili in petjem božičnih pesmi tako otrok kot vseh navzočih ob primerni sceneriji in kostumih. Po pesmi „Sveta noč“, s katero so zaključili božični prizor, je povelil predsednik Marjan Jože Loboda vse navzoče v gostinski salon k božičnemu zajtrku. V večernih urah je imela mladina v Domu svojo božičnico. Na zadnji večer v letu pa je bilo v Domu družinsko silvestrovanje. Bogata večerja in šaljivi prizori, ki so jih pripravili mladi, so ustvarili veselo razpoloženje.

Božični koncert, na katerem so nastopili Ani Rode, Cvetka Kopač, Luka in Matija Debevec ter drugi, je bil v sredo, 27. decembra, v moronski stolnici.

Slovenci v Miramaru so priredili v Slovenskem domu miklavževanje. Imeli pa so tudi mašo zadošnico za pokojnim prelatom Jožetom Škerbcem. Daroval jo je misijonar Peter Opeka CM v krajevni cerkvi sv. Andreja, katero so naši rojaki napolnili. Tam naseljenim so se pridružili številni iz Buenos Airesa, ki so v počitniški sezoni prišli na morje.

Četrtek, 4. januarja 2001, na sanjskem pokopališču pred grobnico družine Zupan, kamor so položili zemske ostanke prelata Jožeta Škerbca: dr. Jure Rode moli še zadnje molitve po pogrebu.

malo za šalo...

RAZSODBA - Sodnik: „Bančnega ropa vam ne moremo dokazati, zato ste oproščeni!“ - Obtoženec: „Gospod sodnik, ali to pomeni, da lahko denar obdržim?“

NOVO LETO - Po novoletni zabavi trojica prijateljcev dobi račun. - „Ni mogoče, da bi trije popili toliko vina!“ - „Prav imate!“ pravi natakar, „toda ne pozabite na prijatelje, ki ležijo pod mizo.“

VISKI - „Vam lahko ponudim kavo?“ - „Hvala, je ne pijem.“ - „Kaj pa čaj?“ - „Čaja ne maram.“ - „Potem pa viski s sodo!“ - „Tudi sode ne pijem!“

SODBA - Sodnik izreče sodbo že večkrat kaznovanemu vlomilcu. - „Tokrat bo kaznen najvišja!“ - „Kako? Ali redne stranke nimamo nič popusta?“

NAJINO - „Sita sem že tvojega govorjenja o tvojem avtomobilu, tvojem pohoštvu, tvojih otrocih,“ pravi žena vsa jezna svojemu možu. „Ali se ne bi mogel navaditi reči 'najino'?“ Čez nekaj časa: „Kaj pa iščeš v omari?“ - „Najine nogavice,“ odgovori mož.

ČRNEC - Turist želi fotografirati domorodca v Afriki. - „Glej v tole črno odprtino, pa boš videl tička!“ mu naroča. - „Rajši pazi-

te na zaslonko in čas osvetlitve, da ne bo slika pretemna, ker stojiva pod drevjem,“ mu odgovori črnc.

PEPEL - „Čudovita vaza,“ pravi obiskovalec gospodinjici. „Kaj pa imate v njej?“ - „Pepel mojega moža,“ odvrne dama. - „Oh, oprostite!“ zajeclja gost. - „Nikar se ne opravičujte. Veste, moj mož je tako len, da nikoli ne vzame pepelnika, kadar kadi, ampak cigarete otresa kar v vazo.“

NA POLICIJSKI POSTAJI - „Žepar mi je ukradel denarnico.“ - „Kdaj se je pa to zgodilo?“ - „Ne vem, ukradel mi je tudi uro.“

PONOSNI OČKA - Lipar je pred kratkim dobil sina. Kmalu po rojstvu pozvoni pismonoša: „Pismo za gospoda Liparja!“ - Ponosni očka odvrne: „Starejšega ali mlajšega?“

PILA - Med obiskom v zaporu vpraša žena svojega moža: „Ali si imel težave zaradi pile, ki sem jo skrila v potico?“ - „Pa še kakšne! Jutri grem na operacijo.“

RADIO - Gospa Tratnikova na ulici s strahom opazi, da ji je v laseh ostala ena navijalka. Neki deček jo pocuka za roko in vpraša: „Oprostite, prosim, ko-

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Nočem v zgodovino, dokler ne gredo nekateri ven.
- Standard se nam je zvišal. Še celo resnica ni več gola.
- Če ima laž kratke noge, kako se ji potem posreči venomer iti v korak s časom?
- Človek se vzpenja vse više, dokler ne pride - do dna.
- Ko mi že prisluškujete, povejte, kakšno srce imam.
- Nihče ni proti svobodi nasploh. Ponavadi smo proti svobodi drugih.
- Najhujše za svobodo je, če se je bojijo osvoboditelji.
- Vse teče, oni se ne menjajo.
- Kolikor me je spravila v jok podražitev, toliko me je spravila v smeh pojasnitev.
- Mirno bodite neumni! Nič ne boli.
- Prodam vilo s pogledom na delavski razred.
- Lahko je biti lev, če narediš iz okolice puščavo.
- V vojni se k napadu priglašajo najboljši, v miru pa najslabši.
- Vrhovi so lahko zelo nizki.
- Lisici so najbolj všeč gluhoneme kokoši.
- V močvirju je bog krokodil.
- Vsi pisatelji sveta: o čem molčite?!

liko postaj lahko slišite s tem?“

CESARICA - Po dolgem pogovoru reče psihiater pacientki: „Ali ste še zmeraj prepričani, da ste cesarica Sissy?“ - „Kje pa,

gospod doktor!“ mu zagotovi ona. - „Odlično! Torej je zdravljenje končano.“ - Prisrčna hvala,“ odvrne pacientka, račun pa pošljite, prosim, cesarju Francu Jožefu!“

KJE JE KAJ

+ Prelat Jože Škerbec	33
Kratke novice	39
Za postni čas - Lojze Kukovica ...	40
Poslanica ljubljanskega nadškofa in metropolita Rodeta ob sklepu svetega leta 2000	41
Poslanica koprškega škofa	
Metoda Piriha	42

Na začetku novega tisočletja - Lojze Kukovica	43
Navodilo o molitvah za zdravje (Kongregacija za verski nauk)	44
Slovenija danes - Branko Rozman	48
Pri oltarju doma - Andrej Poznič	49
Nekaj pogledov na včeraj in jutri - Jure Vombergar	53
Zlata poroka zakoncev Zupan ...	55

Iz življenja Cerkve	42, 56
91 let Matilde Furlan, roj. Božič	57
Slovenske sobotne šole v Argentini v letu 2000	59
Odšla sta	60
Krsti, poroke in smrti	61
Na pokoj mislimo, ko smo stari 40 let - Dr. Anton Prijatelj	61
Za branje imam prekratke roke - Dr. Anton Prijatelj	62
Iz naše kronike	47, 60, 62

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jure Rode - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-46362421 - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - Fax: +54-11-4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRILIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2001: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve: 1. Scenograf Tone Oblak s pomočniki (igra Bedak Pavlek, Foto: Lučka Oblak) - 2. Slikarji Branko Zavrtanik, Andrejka Dolinar in Tone Kržišnik na razstavi prvega in Cecilije Grbec v SH. - 3. Franc Durič in Agnes, roj. Dünk, iz Ramos Mejije s svojimi hčerami in sinovi. - 4. Publika na skupnem mladinskem dnevu v Našem domu v San Justu.

Spodaj: Dr. Ana Leban iz Brazila in Tomaž Mavrič CM na slučajnem srečanju v Ljubljani.

Desno: „Argentinka“ Monika Mavrič, ki živi v Chicagu, ZDA, in brat Tomaž, ki misijonari v Sibiriji, sta se našla v Ljubljani z dr. Ano Leban iz Brazila (v sredi), ki je 15 let živela v Buenos Airesu, kjer je študirala medicino.

Spodaj: Slovenski dan na Pristavi se je začel s sveto mašo.

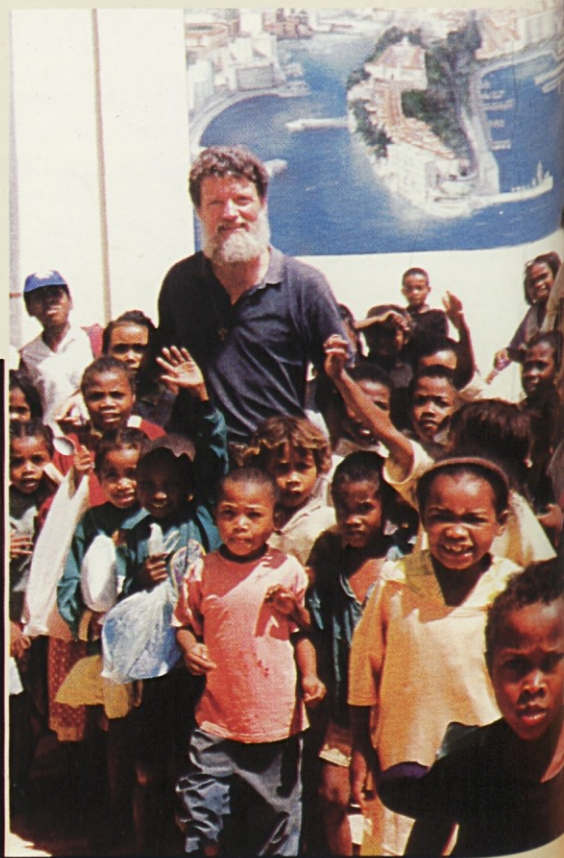

Od zgoraj in od leve: 1. Letošnji Slovenski dan v Castelarju na Pristavi Foto: M. Vombergar.

2. Proslava 200-letnice rojstva Franceta Prešerna v Mendózi (10. decembra 2000; pripravil prof. Vinko Rode).

3. Kvartet Lipa iz Bariloche; od leve: Janez Rode, Martin Bajda, Andrej Duh in Janez Mežnar.

4. Misijonar Pedro Opeka z otroci pred šolo, ki mu jo je zgradila državnica Monaco.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Jorge Rode
Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina